

JAAARSTUKKEN 2019

Jaarverslag en jaarrekening van
Regio Rivierenland over 2019

Versie voor Algemeen Bestuur
d.d. 8 juli 2020

Wat vindt u in de jaarstukken 2019:

Leeswijzer en toelichting op de programma-indeling 3

De jaarstukken 2019 samengevat 5
Een overzicht van de relevante aspecten in de jaarrekening worden hier toegelicht.

Besluitvorming over de jaarstukken 2019 8
Het besluitvormingsproces omtrent deze jaarstukken in beeld.

Jaarverslag: de programmaverantwoording

Per programma brengen we in beeld wat we bereikt hebben en welke kosten dit met zich meebracht.

Programma 1 - Regionale samenwerking 10
Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening 14
Programma 3 - Algemene baten en lasten 20

Programma's

Jaarverslag: de paragrafen

In de paragrafen maken we een dwarsdoorsnede van de jaarstukken over de thema's die voor onze regio relevant zijn.

Paragraaf 1 - Weerstandsvermogen en risicobeheersing 24
Paragraaf 2 - Onderhoud kapitaalgoederen 28
Paragraaf 3 - Bedrijfsvoering 29
Paragraaf 4 - Financiering 34
Paragraaf 5 - Verbonden partijen 38

Paragrafen

Jaarrekening

De jaarrekening geeft een totaaloverzicht van de gerealiseerde baten en lasten. Daarnaast brengen we onze financiële positie in beeld.

1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop 39
2. De balans per 31 december 2019 en de toelichting daarop 49
3. Stand van zaken investeringskredieten 59

Bijlagen

1. Overzicht van de gemeentelijke bijdrage 2019 60
2. Controleverklaring 61

Financiën

Meer informatie kunt u vinden op onze website: <http://www.regiorivierenland.nl/>

Opzet van de jaarstukken

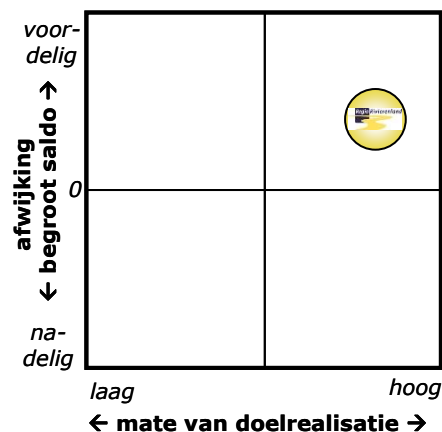
Deze jaarstukken gaan in op de realisatie van de doelstellingen uit de programmabegroting 2019 van Regio Rivierenland. Tevens geven we een financiële verantwoording.

Op 2 oktober 2019 is de Bestuursrapportage 2019 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Daarin hebben we de op peildatum 1 juli 2019 verwachte uitkomsten aan het einde van het jaar gerapporteerd en afwijkingen toegelicht. Per programmaonderdeel zijn daarin de volgende vragen ten aanzien van resultaat, tijd en middelen gesteld:

- 1) Resultaat: Lukt het om de beleidsinhoudelijke afspraken te realiseren?
- 2) Tijd: Is het gewenste (deel)resultaat eind 2019 gerealiseerd?
- 3) Middelen: Zijn de toegekende middelen toereikend?

Door middel van kleuren hebben we de antwoorden op die vragen aangegeven en vervolgens toegelicht.

In de programmaverantwoording van het jaarverslag staan we stil bij de situatie per 31 december 2019. Per programma geven we met behulp van een matrix zoals hieronder weergegeven de eindbalans van de gerealiseerde doelstellingen aan.

Het bolletje geeft de eindbalans van het desbetreffende programma aan. Des te verder het bolletje naar rechts staat (op de horizontale as), des te hoger is de mate van doelrealisatie (de mate waarin de beleidsinhoudelijke afspraken gerealiseerd zijn). Hoe verder het bolletje in de matrix (op de verticale as) van de 0-lijn afstaat, hoe groter de financiële afwijking ten opzichte van het begrote saldo voor bestemming. Per programma geven we een beknopte toelichting op de gepresenteerde eindbalans. Met betrekking tot de middelen presenteren we in een tabel de afwijkingen van het totale programma ten opzichte van de begroting na wijziging.

Vervolgens geven we een overzicht van het neergezette inhoudelijk resultaat per programmaonderdeel. Daarbij maken we een vergelijking met onze prognose bij de bestuursrapportage 2019. De betekenis van de kleuren bij die prognose was:

Inhoudelijk resultaat berap: Lukt het om de beleidsinhoudelijke afspraken te realiseren?

- Ja, dit gaat zeker lukken   ■ Niet zeker of dit gaat lukken   ■ Nee, dit gaat niet lukken

Per programmaonderdeel geven we nu aan of het per 31 december 2019 geheel (groen), grotendeels wel (geel) of grotendeels niet (rood) gelukt is om de in de programmabegroting 2019 opgenomen doelstellingen te realiseren.

Principieel gezien betekent 'grotendeels gehaald' een rode score. Aangezien dit geen recht doet aan de bereikte resultaten is door middel van de kleur geel een nuancering aangebracht. De afwijking op tijd komt niet meer terug, aangezien het er om gaat of we de doelstellingen in 2019 hebben gehaald. Vertraging betekent niet gehaald. De inhoudelijke en financiële afwijkingen worden bij ieder programma afzonderlijk toegelicht samen met eventuele wijzigingen in de risico's.

Schematisch overzicht programma-indeling

Begroting/Jaarrekening 2019
Programma 1: Regionale samenwerking
Programma 2: Contractgestuurde dienstverlening
Programma 3: Algemene baten en lasten

Toelichting programma-indeling

In de programma's wordt een onderscheid gemaakt tussen de bestuurlijke en beleidsmatige ondersteuning van de Regio (Programma 1. Regionale samenwerking) en het uitvoerende (dienst)onderdeel van de Regio (Programma 2. Contractgestuurde dienstverlening). De kosten van de regionale samenwerking zijn opgenomen in programma 1. In programma 2 zijn de kosten van de uitvoeringstaken bij Contractgestuurde dienstverlening verantwoord.

Als gevolg van vernieuwde BBV-regelgeving is een derde programma toegevoegd, te weten programma 3 Algemene baten en lasten. In programma 3 zijn de overheadkosten verantwoord, die vanaf 2018 niet meer aan de programma's wordt toegerekend. Daarnaast zijn in programma 3 de centrale budgetten opgenomen voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting alsmede het onderdeel treasury. Alle algemene dekkingsmiddelen zijn nu op een centrale plek binnen één programma verantwoord.

De jaarstukken 2019 samengevat

Terugblik op 2019 - inhoudelijk

In 2019 is begonnen met voorbereiding voor de evaluatie van het Ambitiedocument 2016-2020. Met zowel collegeleden als raadsleden is tijdens een raadsbijeenkomst het evaluatieproces met elkaar besproken. In 2020 zal dit evaluatieproces zijn beslag krijgen. De uitkomsten zullen verwerkt worden tot een nieuw dynamisch ambitiedocument.

Het beeldmerk Fruitdelta is in 2019 nog meer geladen en in het coalitieakkoord van de Provincie Gelderland wordt deze naam voor onze regio gebruikt. De steeds intensievere samenwerking met Provincie Gelderland is erg duidelijk geworden tijdens het opstellen regiodeal voor brede welvaart waarin talentontwikkeling in Rivierenland centraal staat. Deze regiodeal is ondersteund door Gedeputeerde Staten en aan Tweede Kamerleden gepresenteerd. Onze gebiedsgedeputeerde Christianne van der Wal heeft tijdens de bijeenkomst met Kamerleden onze deal sterk ondersteund.

In juni 2019 is de Nationale Kersenparty voor de eerste keer door Regio Rivierenland in samenwerking met de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel georganiseerd. Het is een mooi netwerkevent geworden in de prachtige omgeving van Kasteel Ammersoyen.

Ook in 2019 is het Regionaal Investeringsfonds succesvol gebleken. Door de Economic Board is geconstateerd dat de haalbaarheidsstudies uitblinken in innovatiekracht.

Na vele jaren van voorbereiding hebben zeven gemeenten ingestemd met de oprichting van de Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR). Een mijlpaal na een lang traject, waarbij voor veel inwoners in het buitengebied een lang gekoesterde wens voor snel internet wordt gerealiseerd.

Het onderwerp arbeidsmigranten heeft in 2019 nadrukkelijker op de politieke agenda gestaan. In verschillende platformen hebben gemeenten met elkaar aan kennisuitwisseling gedaan. Samen met de Provincie trekken nu een aantal gemeenten duidelijk de kar en blijven alle gemeenten met elkaar in verbinding.

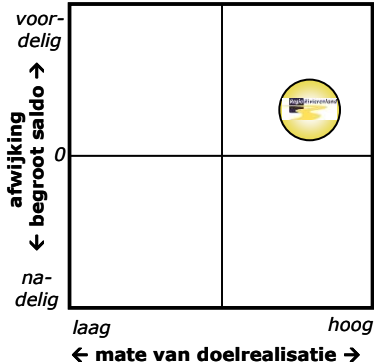

De samenwerking tussen de gemeenten rond de Regionale Energiestrategie (RES) heeft geleid tot de eerste contouren voor een regionaal bod aan het Rijk in het voorjaar van 2020.

In het voorjaar van 2019 hebben de verhuizingen plaatsgevonden van de Omgevingsdienst Rivierenland en Regio Rivierenland. Vanaf 4 juli 2019 werkt Regio Rivierenland vanuit het pand aan de Burgemeester van Lidth de Jeudelaan. Het is fijne ontmoetingsplek voor de vijf O's geworden.

Bij Contractgestuurde dienstverlening is bij Inkoopondersteuning het in 2018 gestarte doorontwikkeltraject voortgezet voor een betere afstemming tussen vraag (vanuit de gemeenten) en aanbod (onze invulling van het opdrachtnemerschap). De vraagbehoefte neemt steeds meer toe. Als gevolg daarvan hebben we extra personele capaciteit moeten inhuren.

Bij Basismobiliteit (Versis) zijn in 2019 meerdere aanbestedingstrajecten uitgevoerd, voor vervoerders (vraagafhankelijk vervoer én routevervoer) en voor de regiecentrale.

Voor kwetsbare jongeren zijn een aantal initiatieven gestart, die gefinancierd konden worden met middelen die vanuit het Rijk beschikbaar zijn gekomen.

Eindbalans per programma	1. Regionale samenwerking	2. Contractgestuurde dienstverlening
<p>Hiernaast en hieronder presenteren we per programma de eindbalans over 2019.</p> <p>In de leeswijzer is de opzet ervan toegelicht.</p> <p>In de programmaverantwoording geven we een nadere toelichting op de prestaties die we in 2019 hebben neergezet. Onder elke eindbalans vindt u een paginaverwijzing.</p>	 <p>voor- delig afwijking begroot saldo → 0 ← na- delig</p> <p>laag hoog ← mate van doelrealisatie →</p>	 <p>voor- delig afwijking begroot saldo → 0 ← na- delig</p> <p>laag hoog ← mate van doelrealisatie →</p>
	<p>Meer informatie vanaf pagina 10</p>	<p>Meer informatie vanaf pagina 14</p>

Terugblik op 2019 – financieel en organisatorisch

Resultaten en ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

- Het begrotingsjaar 2019 is afgesloten met een positief rekeningresultaat van € 61.000. Het rekeningresultaat bestaat uit het overschot bij programma 1 Regionale samenwerking en programma 3 Algemene baten en lasten.
- Bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening zijn in 2019 tekorten ontstaan voor een bedrag van in totaal € 349.000. Dit bedrag is gedekt door inzet van reserves (RMC-reserve en risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening), waardoor programma 2 in de jaarrekening sluit met een resultaat van nihil.
- Bij Contractgestuurde dienstverlening zijn de tarieven in 2019 gestegen in lijn met de ontwikkeling van de salariskosten van onze eigen medewerkers. Onze uurtarieven zijn niet toereikend gebleken voor een kostendekkende exploitatie. Dit heeft te maken met het feit, dat wij als gevolg van ziektevervanging en toenemende vraag vanuit gemeenten personeel relatief duur hebben moeten inhuren, vooral bij Inkoopondersteuning. De markttarieven voor inhuur van personeel liggen substantieel hoger dan het niveau van onze kosten en de daarop gebaseerde uurtarieven, waardoor in de 2^e helft van 2019 aanzienlijke verliezen zijn ontstaan. We gaan in gesprek met de gemeenten om te werken aan de realisatie van een structureel sluitende exploitatie.
- Bij programma 1 Regionale samenwerking hebben wij de taken uitgevoerd binnen de budgettaire kaders van de begroting.
- De overheadkosten (die bij programma 3 zijn opgenomen) zijn binnen de financiële kaders van de begroting gebleven. Per saldo zijn de overheadkosten € 89.000 lager dan begroot, voornamelijk als gevolg van lagere ICT-kosten. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een gunstige aanbesteding van de modernisering ICT-infrastructuur en vervanging van de kantoorautomatisering. Daarnaast schuift een deel van de begrote ICT-lasten door naar volgende jaren, omdat we gefaseerd werken aan SAAS-oplossingen voor verschillende applicaties.
- In de programmabegroting 2019 en in de Bestuursrapportage 2019 is een gemeentelijke bijdrage opgenomen van € 1.956.000. Dit bedrag hebben wij gefactureerd aan de gemeenten en is als realisatie in de jaarrekening 2019 verwerkt.

Overige ontwikkelingen met financiële gevolgen

- In het voorjaar van 2019 heeft de ICT-ontvlechting met Avri plaatsgehad. In juli 2019 hebben wij onze eigen, vernieuwde ICT-omgeving in gebruik genomen met moderne office-faciliteiten. We werken aan een gefaseerde uitrol van SAAS-oplossingen voor alle applicaties, waardoor in de toekomst het werken in de cloud optimaal wordt gefaciliteerd. Als gevolg van de gefaseerde invoering schuift een deel van de ICT-kosten door naar 2020 en hebben we in 2019 een financieel voordeel ten opzichte van de begroting gerealiseerd.
- De uitgaven in het kader van het breedbandproject zijn tot 1 januari 2019 voorgefinancierd uit de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening (CgD) van Regio Rivierenland. De voorfinanciering in 2019 is via de balans gelopen d.m.v. een onderlinge rekening-courant. Het totale bedrag van de voorfinanciering bedraagt € 1.067.000 en is als vordering in de balans opgenomen. Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) heeft het bedrag van de voorfinanciering in februari 2020 teruggestort naar Regio Rivierenland.

Financiële kerncijfers 2019

Resultaat jaarrekening 2019 <i>Bedragen x € 1.000</i>	Resultaat voor mutaties van reserves		Resultaat na mutaties reserves
	Begroot t/m AB dec	Rekening 2019	Rekening 2019
1. Regionale samenwerking	870	1.684	919
2. Contractgestuurde dienstverlening	729	461	810
3. Algemene baten en lasten	1.842-	1.716-	1.668-
Totaal van de programma's	243-	429	61
Overige resultaatposten			
RESULTAAT	243-	429	61

Relatieve afwijking jaarrekening ten opzichte van begroting t/m AB december			
	Lasten	Baten	Gem. bijdrage
1. Regionale samenwerking	-7,9%	19,7%	ja
2. Contractgestuurde dienstverlening	5,1%	1,6%	nee
3. Algemene baten en lasten	-4,8%	12,1%	ja
Totaal van de programma's	1,0%	7,8%	0,0%

De totale lasten zijn € 122.000 hoger dan begroot, een budgetoverschrijding van 1,0%.

Bij programma 1 zijn de lasten € 184.000 lager dan begroot (een afwijking van 7,9%). Dit wordt veroorzaakt door projecten, waarvan de inzet van middelen doorloopt naar 2020, zoals bijvoorbeeld bij projecten op het gebied van Wonen en Mobiliteit. Ook de realisatie van de baten blijft daardoor achter bij de begroting, waardoor de afwijkingen geen effect hebben op het rekeningresultaat. In totaal zijn de baten bij programma 1 desondanks € 630.000 hoger dan begroot, een afwijking van 19,7%. Dit wordt veroorzaakt door de terugbetaling van de voorfinanciering van Breedband door Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR).

Bij programma 2 zijn de lasten € 405.000 hoger dan begroot, een afwijking met 5,1%. Belangrijkste oorzaken van deze afwijking zijn de hogere lasten bij Basismobiliteit/Versis en de extra inhuur van personeel bij team Inkoopondersteuning in verband met noodzakelijke vervanging bij ziekte en extra vraag voor inkoopadvisering.

De werkelijke lasten bij programma 3 zijn € 99.000 lager dan begroot (een afwijking van 4,8%).

Belangrijkste oorzaak zijn de lagere overheadkosten, voornamelijk bij ICT.

De werkelijke baten bij programma 3 zijn € 27.000 hoger dan begroot (een afwijking van 12,1%) als gevolg van ontvangen extra inkomsten voor de financiële dekking van overheadkosten. Hiervan heeft het grootste deel betrekking op ontvangen bijdragen voor huisvestingskosten.

De jaarrekening op pagina 39 en verder biedt uitgebreide financiële informatie en toelichtingen.

Besluitvorming over de Jaarstukken 2019

Jan./febr. 2020   **Ambtelijke voorbereiding**

11 Maart 2020   **Behandeling concept jaarstukken door Dagelijks Bestuur**

8 juli 2020   **Vaststelling jaarstukken door Algemeen Bestuur**

Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 61.000 voordelig.

Het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland is bevoegd een besluit te nemen over de bestemming van het rekeningoverschot, na consultatie van de gemeenten via de zienswijzen. Het overschot is in de balans opgenomen onder het eigen vermogen als 'Nog te bestemmen resultaat'.

Voorstel met betrekking tot de vaststelling en resultaatbestemming

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland, gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur tot vaststelling van de jaarstukken 2019,

BESLUIT:

1. De programmarekening 2019 vast te stellen conform voorliggend ontwerp.
2. In te stemmen met de begrotingoverschrijdingen van de lasten bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening, omdat deze overschrijdingen voortvloeien uit de normale bedrijfsactiviteiten
3. Het resultaat van de jaarrekening 2019 ter grootte van € 61.000 uit te keren aan de gemeenten.

Ten aanzien van de inzet van bestemmingsreserves in de jaarrekening 2019 van Regio Rivierenland is op de volgende pagina een samenvattende toelichting opgenomen. Met het vaststellen van de jaarrekening 2019 worden de mutaties van de reserves geformaliseerd.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 8 juli 2020.

De secretaris,

drs. L.H. Derksen

De voorzitter,

ir. J. Beenakker

In onderstaand overzicht zijn de bedragen opgenomen, die in de jaarrekening 2019 zijn verwerkt als mutatie bij de reserves. Voor een meer uitvoerige beschrijving wordt verwezen naar de toelichting op de balansposten bij het onderdeel vaste passiva.

Mutaties reserves in de jaarrekening 2019:

Stortingen reserves bij programma 1 Regionale samenwerking	*)	765.000
Mutaties reserves bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening, per saldo een onttrekking	**)	- 349.000
Inzet bestemmingsreserves programma 3 voor dekking van overheadkosten	***)	- 48.000
		<hr/>
Mutaties reserves, per saldo een storting van		368.000
		<hr/>

*) Betreft de voorgefinancierde voorbereidingskosten van Breedband tot 1 januari 2019, die UBR aan ons heeft terugbetaald en zijn teruggestort in de risicoreserve CgD.

***) De mutaties van reserves bij programma 2 zijn als volgt:

Inzet RMC-reserve t.b.v. financiering uitvoering RMC-taken en bekostiging RMC-projecten	78.000
Inzet risicoreserve CgD voor de financiering van de tekorten bij de uitvoeringstaken van Contractgestuurde dienstverlening, per saldo	<hr/> 271.000
Totaal	<hr/> 349.000

****) Inzet van bestemmingsreserves bij programma 3, te specificeren als volgt:

Inzet reserve Herhuisvesting	47.000
Inzet reserve Desintegratiekosten ontvlechtingen (ICT-ontvlechting en vernieuwing ICT-infrastructuur)	<hr/> 1.000
Totaal	<hr/> 48.000

Programma 1 – Regionale samenwerking

Totaaloverzicht resultaten 2019

Eindbalans gerealiseerde doelstellingen 2019		Beknopte toelichting
	<p>Het beeldmerk Fruitdelta heeft enorm aan kracht gewonnen. Inhoudelijk wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk binnen de Provincie geroepen dat wij hen rond de regiodeal enorm hebben verrast. Dit wordt veroorzaakt door een sterk inhoudelijk verhaal en innovatief lobbytraject.</p> <p>De beleidsmatige verbinding binnen de vijf O's kan zorgen dat Fruitdelta Rivierenland samen met de gemeenten bouwstenen kan leveren voor de ontwikkeling van de Provinciale gebiedsagenda.</p> <p>Het glasvezelproject is binnen Fruitdelta Rivierenland met een positief resultaat gestopt en gaat nu de fase in van uitvoering binnen de Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR).</p>	
<p><i>Toelichting op successen en afwijkingen vindt u op de komende pagina's.</i></p>		

Programma 1 Bedragen x € 1.000	Begroting 2019		Rekening 2019	Afwijking
	primitief	t/m AB dec		
Lasten	1.128	2.322	2.138	184- V
Baten	0	1.241	1.871	630 V
Subtotaal	1.128-	1.081-	267-	814 V
Gemeentelijke bijdrage	1.990	1.951	1.951	0
Saldo van baten en lasten	862	870	1.684	814 V
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0
Stortingen reserves	0	0	765	765 N
Gerealiseerd resultaat	862	870	919	49 V

V=voordelig; N= nadelig

De lasten zijn lager dan begroot. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere projectuitgaven, zoals bij Mobiliteit en Wonen. De uitvoering en projectbestedingen lopen door naar 2020. Ook de realisatie van de projectinkomsten is daardoor lager dan begroot.

Daarnaast zijn de uitvoeringskosten, waaronder de salarislaster, lager dan begroot. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door vacatures die pas later dan gepland konden worden ingevuld.

De baten zijn ondanks de doorloop van projecten naar 2020 in totaal toch hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de terugbetaling door Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) van de voorfinanciering voor Breedband.

Een gedetailleerde financiële verschillenanalyse per programma, inclusief de impact van de afwijkingen op de gemeentelijke bijdrage, vindt u bij het onderdeel 'Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop' vanaf pagina 39.

Realisatie per programmaonderdeel	Inhoudelijk resultaat		Middelen x € 1.000		Gewijzigde risico's
	Prognose Berap	Realisatie 2019	Lasten	Baten	
1. Belangenbehartiging en profilering van het Rivierengebied.					-
2. Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland.					-
3. Informatie-uitwisseling en kennisdeling op de regio-middagen.					-
4. Bijdrage leveren aan samenwerkingsvraagstukken.					-
5. Monitoren van de uitvoering van het Regionaal Ambitiedocument 2016-2020.					-
6. Genereren van geldstromen en subsidies.					-
			2.138	3.822	

De baten en lasten worden in de financiële administratie niet afzonderlijk geregistreerd op basis van de opsomming in bovenstaande tabel. De financiële administratie is op andere wijze ingericht. Daarom is alleen een totaal bedrag vermeld van de baten en lasten.

Het resultaat van programma 1 is als volgt opgebouwd (bedragen * € 1.000):

Totaal van de gerealiseerde baten	3.822
Totaal van de programmalasten (exclusief overhead)	- 2.138
Stortingen/onttrekkingen reserves	- 765
Gerealiseerd resultaat jaarrekening 2019 (overschot)	<u>919</u> 1)

Het programma sluit met een overschot, omdat overeenkomstig BBV-voorschrift de overheadkosten niet meer bij de programma's worden opgenomen, maar (zonder toerekening aan taakvelden) centraal verantwoord worden bij programma 3 Algemene baten en lasten.

De aan de uitvoering van programma 1 Regionale samenwerking toe te rekenen overhead komt in werkelijk uit op € 868.000 (begroot: € 870.000)

- 1) Ten opzichte van het begrote resultaat van € 870.000 is dit een voordeel van € 49.000. Feitelijk is € 51.000 het gerealiseerde positieve resultaat bij programma 1 Regionale samenwerking, als rekening wordt gehouden met de werkelijke overheadkosten van € 868.000.

Succes in beeld

	<p>Lobby & Branding</p> <p>De merknaam FruitDelta Rivierenland wordt steeds meer “geladen”. Kenmerkend daarvoor is het Provinciaal coalitieakkoord waarin onze regio verschillende malen met deze merknaam wordt genoemd. Ook de uitingen door gedeputeerden in verschillende sociale media laten een positief beeld zien.</p> <p>Verder waren er een aantal evenementen (Fruitcorso, de Bloesemtocht, de Kersenparty, start Toeristisch Seizoen en Nieuwjaarsreceptie VNO-NCW), waarin Fruitdelta Rivierenland prominent aanwezig was.</p> <p>Tot slot heeft de samenwerking rond de ingediende Regiodeal voor verbetering van brede welvaart ons beeldmerk binnen de Tweede Kamer zichtbaar gemaakt.</p>
	<p>Het Regionaal Investeringsfonds (RIF)</p> <p>Het Regionaal Investeringsfonds van FruitDelta Rivierenland is nu 3 jaar actief. Medio 2019 is een tussentijdse evaluatie gedeeld met de gemeenteraden. Verbeterpunten t.a.v. pitches door aanvragers, begeleiding van de aanvragen door Economic Boardleden en heldere uitleg over de ingediende projecten aan bestuurders en politici zijn ingevoerd.</p> <p>Tevens de constatering van Economic Board leden dat de projecten nog steeds bijdragen aan de doelstellingen van het Ambitiedocument en dat de innovatie vooral zichtbaar wordt bij de ingediende haalbaarheidsstudies.</p>
	<p>Regiodeal</p> <p>Een regiodeal is een samenwerking tussen Rijk en regio om de kracht van de regio te versterken. Voor de tweede maal heeft Fruitdelta Rivierenland een regiodeal “Brede welvaart onder druk in deze kansrijke regio” bij het Rijk ingediend. Door de samenwerking met onze regiopartners, Provincie en Rijk is een kansrijke deal gerealiseerd. Doelstelling is om de brede welvaart op gebieden als Sociaal (bijv. laagletterheid), Ecologisch (bijv. het grote energieverbruik en waterbeheersing) en Economisch (bijv. innovatiekracht) te verbeteren.</p> <p>Binnen zowel de Provincie als de Tweede Kamer is de regiodeal positief ontvangen en krijgt ook steun.</p>

	<p>Glasvezelnetwerk, goedkeuring Europese Commissie</p> <p>De raden van zeven gemeenten hebben in 2019 het besluit genomen tot oprichting van de Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR). Op 6 januari 2020 is de UBR opgericht. Dit betekent dat inwoners in de buitengebieden binnen twee jaar kunnen beschikken over snel internet zonder aanlegkosten. Als eerste regio in Nederland biedt de overheid dit als nutsvoorziening aan voor haar inwoners. Een unieke mijlpaal na meer dan vijf jaren voorbereiding.</p>
---	--

	<p>Regionale Energiestrategie, op naar een energieneutraal 2050</p> <p>In 30 regio's wordt gewerkt aan een regionale energiestrategie. Hierin wordt vastgelegd hoeveel wind, grootschalig zon en warmte er in de regio mogelijk is, als onderdeel van het klimaatakkoord. In 2019 zijn hiervoor in Rivierenland in alle gemeenten ruimte ateliers verzorgd om potentie, ruimtelijke impact en draagvlak rond duurzame opwekking van energie te verkennen. De stuurgroep RES Rivierenland heeft afspraken over inhoud en samenwerking vertaald in een notitie Uitgangspunten Regionale Energiestrategie Rivierenland. Deze is door gemeenteraden en de andere RES partners vastgesteld. Volgende stap is besluitvorming over de concept RES in het voorjaar van 2020. Daarna volgt nadere uitwerking in de RES 1.0, die op 1 maart 2021 klaar moet zijn. Zowel de concept RES als de RES 1.0 worden door de gemeenteraden vastgesteld.</p>
---	--

Achtergronden bij dit programma

Producten

Tot dit programma behoren de volgende producten:

- Algemene bestuursondersteuning
- Speerpunten (speerpuntberaden & beleidsondersteuning) en projecten, waaronder begrepen het Regionaal Investeringsfonds(RIF).

Meer informatie is te vinden op onze website.

Programma 2 – Contractgestuurde dienstverlening

Totaaloverzicht resultaten 2019

Eindbalans gerealiseerde doelstellingen 2019		Beknopte toelichting
	<p>Verdere vormgeving van de werkzaamheden en het team Wmo/Jeugd, versterking en doorontwikkeling van de teams Leerlicht, RMC en de Sociale Recherche. Naast doorontwikkeling van deze bestaande taken zijn ook voorbereidingen gestart voor de inbedding van de ambtelijke ondersteuning van RW-POA bij Regio Rivierenland en de uitbreiding van leerlingenvervoer. Daar waar in 2018 de aandacht was gefocust op de klant, is dit in 2019 voortgezet en uitgebreid naar professionalisering van ons opdrachtnemerschap. Het inkoopbureau heeft in 2019 te maken gehad met een aantal tegenslagen in personele zin. Tevens is de vraag naar deze diensten vanuit opdrachtgevers erg groot. Dit heeft geleid tot veel externe inhuur en hoge kosten.</p>	
<p><i>Toelichting op successen en afwijkingen vindt u op de komende pagina's.</i></p>		

Programma 2 Bedragen x € 1.000	Begroting 2019		Rekening 2019	Afwijking
	primitief	t/m AB dec		
Lasten	6.687	7.933	8.338	405 N
Baten	7.156	8.662	8.799	137 V
Subtotaal	469	729	461	268- N
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	469	729	461	268- N
Onttrekkingen reserves	295	99	350	251 V
Stortingen reserves	0	0	1	1 N
Gerealiseerd resultaat	764	828	810	18- N

V=voordelig; N= nadelig

De werkelijke lasten zijn hoger dan begroot, met name bij het inkoopbureau en de Uitvoering Versis/Basismobiliteit.

Bij Versis/Basismobiliteit is sprake geweest van een 3-tal aanbestedingstrajecten waarvoor de inzet van inkoopcapaciteit en -ondersteuning noodzakelijk was. Daarnaast is het noodzakelijk geweest afscheid te nemen van een vervoerder vanwege een dreigende financiële situatie bij deze partij. Hierbij is een advocaat betrokken wat heeft geleid tot extra kosten.

In 2018 is het inkoopbureau gestart met een doorontwikkeltraject. Dit is in 2019 voortgezet. Dit betref een groot aantal gesprekken met opdrachtgever om vraag en aanbod zo goed als mogelijk op elkaar af te stemmen. Ook zijn een aantal interne aangelegenheden opgepakt. De vraag naar ondersteuning bij inkoop- en aanbestedingstrajecten, evenals professionalisering van inkoop binnen de organisatie van opdrachtgevers, is in 2019 enorm groot geweest. Dit is te verklaren door een bloeiende economie, striktere eisen vanuit de accountant en de wens van met name gemeenten om inkoop binnen hun organisatie beter te borgen en medewerkers op te leiden. Deze grote vraag heeft er toe geleid dat er gedurende het hele jaar veel externe inhuur heeft moeten plaatsvinden om aan deze vraag te voldoen. Afspraken met opdrachtgevers laten op dit moment geen ruimte deze hogere kosten ten opzichte van vast personeel rechtstreeks door te belasten. Het inkoopbureau draagt deze kosten zelf. Nog meer externe inhuur heeft moeten plaatsvinden als gevolg van langdurige ziekte. Dit maakt dat het inkoopbureau een negatief resultaat laat zien. De resultaten van 2019 geven aanleiding tot het aanpassen/aanvullen van de gemaakte afspraken. Hiermee is in 2019 al gestart en dit zal in 2020 worden afgerond.

Een gedetailleerde financiële verschillenanalyse per programma, inclusief de impact van de afwijkingen op de gemeentelijke bijdrage, vindt u bij het onderdeel 'Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop' vanaf pagina 39.

De financiële administratie is ingericht en uitgesplitst naar de verschillende teams/taakvelden. De uitsplitsing van de baten en lasten per programma-onderdeel in onderstaande tabel sluit hierop aan.

Realisatie per programmaonderdeel	Inhoudelijk resultaat		Middelen x € 1.000		Gewijzigde risico's
	Prognose Berap	Realisatie 2019	Lasten	Baten	
1. Begeleiding, monitoring en terugplaatsing van jongeren zonder startkwalificatie van 18-22 jaar			601	701	-
2. Initiëren van projecten gericht op de doelgroep van RMC			244	235	-
3. Uitvoering van (een gedeelte van) de leerplichtfunctie voor de deelnemende regiogemeenten			463	619	-
4. Preventieve en repressieve werkzaamheden sociale zaken voor de regiogemeenten (Sociale Recherche)			498	617	-
5. Inkoopondersteuning en advies voor de regiogemeenten			694	604	-
6. Participeren en waar mogelijk initiëren van acties op het gebied van samenwerking en shared services en het initiëren van projecten			-	-	-
7. Coördineren en beheren van de uitvoering van Versis/ Basismobiliteit			4.748	4.787	-
8. Ondersteuning van 6 gemeenten op het gebied van WMO/Jeugd			1.090	1.236	-
			8.338	8.799	

Het resultaat van programma 2 is als volgt opgebouwd (bedragen * € 1.000):

Totaal van de gerealiseerde baten	8.799	
Totaal van de programmalaasten (exclusief overhead)	- 8.338	
Inzet risicoreserve CgD, per saldo	271	
Inzet RMC-reserve	78	
	<hr/>	
Gerealiseerd resultaat jaarrekening 2019 (overschot)	810	1)

Het programma sluit met een overschot, omdat overeenkomstig BBV-voorschrift de overheadkosten niet meer bij de programma's worden opgenomen, maar (zonder toerekening aan taakvelden) centraal verantwoord worden bij programma 3 Algemene baten en lasten.

De aan de uitvoering van programma 2 Contractgestuurde dienstverlening toe te rekenen overhead komt in werkelijk uit op € 810.000 (begroot: € 828.000)

- 1) *Ten opzichte van het begrote resultaat van € 828.000 is dit een nadeel van € 18.000. Feitelijk komt het gerealiseerde resultaat (ná mutaties reserves) bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening uit op nihil, als rekening wordt gehouden met de werkelijke overheadkosten van € 810.000.*

Succes in beeld

RMC: jongeren in een kwetsbare positie & start actietafel

Naast de reguliere dienstverlening die het RMC voor de Rivierenlandse gemeenten uitvoert, wordt ook de programmacoördinatie van de regionale aanpak voortijdig schoolverlaten hier georganiseerd. De regionale aanpak is een vierjarig samenwerkingsprogramma tussen gemeenten en onderwijs dat eind 2020 afloopt. In 2019 is dan ook, samen met bestuurders, samenwerkingspartners en ambtelijke collega's de balans opgemaakt. De conclusie is dat het goed gaat binnen onze regio, maar er zijn kansen voor vernieuwing en verbetering. In november 2019 is dan ook een (bestuurlijke) start gemaakt met de contouren voor het plan 2021-2024.

De aandacht voor jongeren in een kwetsbare positie blijft onverminderd en dient in de nieuwe plannen een plek te krijgen. Dit is mede ingegeven vanuit het Rijk, maar ook gezien de samenstelling en opleidingsniveau van onze beroepsbevolking. Vanuit de regionale aanpak VSV wordt ook de verbinding gelegd met andere organisaties en samenwerkingsverbanden. Zo is in 2019 vanuit de door het Rijk toegekende gelden uit het Transformatiefonds Jeugd o.a. een start gemaakt met de actietafel kwetsbare jongeren, een multidisciplinaire overlegtafel waar zeer complexe casuïstiek wordt besproken waarvoor binnen reguliere wegen geen oplossing is gevonden. In dit kader vindt samenwerking plaats tussen oa. Wmo/Jeugd, RW-POA, RMC en Leerlicht.

	<p>Versis, ook in 2019 tevreden reizigers</p> <p>Regio Rivierenland organiseert Versis namens en in samenwerking met de gemeenten. Wij beheren daarbij de contracten met de uitvoerende partijen: de regiecentrale en vervoersbedrijven. Wij zien erop toe dat zij het vervoer goed uitvoeren en de gemaakte afspraken nakomen. Daarom lieten wij in 2019 een klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren. De algehele dienstverlening van het vraagafhankelijke vervoer van Versis (ook wel Regiotaxi) werd, net als in 2018, gewaardeerd met gemiddeld een 8,0! In 2019 hebben 3 aanbestedingen plaatsgevonden, 1 voor de regiecentrale, 1 voor nieuwe vervoerders op een aantal percelen i.v.m. voortijdige beëindiging van een van de contracten en 1 voor uitbreiding van het leerlingenvervoer. De gemeenten Buren, Culemborg, Neder-Betuwe en West Betuwe gaan vanaf de zomer van 2020 ook gebruik maken van de mogelijkheid leerlingenvervoer onder te brengen in Versis. Voor Tiel is dit vanaf augustus 2018 reeds het geval.</p>
	<p>Uitvoering Wmo/Jeugd</p> <p>Naast het hierboven genoemde Transformatiefonds heeft 2019 voor team Wmo/Jeugd onder meer in het teken gestaan van contractmanagement en contractbeheer. Dit primair om te beoordelen of contractafspraken juist worden nageleefd en in een enkel geval helaas vanuit opgespoorde fraude in samenwerking met Wmo-Toezicht (GGD) en de Sociale Recherche. Zoals in 2018 aangekondigd is in 2019 de blik nog meer naar buiten gericht. Er is zeer veel, en goed, contact geweest met de gemeenten en samenwerkingspartners. Prioriteit wordt gelegd bij het krijgen van grip op de zorgkosten. Regio Rivierenland heeft hierbij een ondersteunende en faciliterende rol en stelt alles in het werk hieraan een bijdrage te leveren. De DVO is door alle colleges verlengd met 1 jaar en eindigt derhalve eind 2021, waarna e.e.a. voor onbepaalde tijd kan worden gecontinueerd. Tot deze verlenging is besloten vanwege het proces om de nieuwe (inkoop) strategie voor 2022 en verder te bepalen. Het voorstel voor dit proces ligt in het eerste kwartaal van 2020 voor bij bestuurders.</p>
	<p>Sociale Recherche: resultaten en uitdagingen</p> <p>In opdracht van de deelnemende gemeenten werkt het team Sociale Recherche aan het opsporen van o.a. fraudezaken, zoals zwartwerken, het verzwijgen van vermogen, woonfraude binnen de Participatiewet. In 2019 is de samenwerking met het team Wmo/Jeugd versterkt. Dit met als doel vroegtijdige signalen van fraude te ontdekken, te melden, delen en hiernaar te handelen. De contractmanagementgesprekken kunnen hiervoor een middel zijn. De uitdagingen zit voornamelijk in het inzetten van beschikbare capaciteit op de grote hoeveelheid onderzoeken. Dit vergt de nodige prioritering en afstemming.</p>

Beleidsindicatoren

De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 2 Contractgestuurde dienstverlening hebben betrekking op vroegtijdig schoolverlaters en onderwijsverzuim.

Beleidsindicator: Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2017-2018 met peildatum 1 oktober 2017)				
MBO	deelnemers	vsv-ers	vsv-%	landelijk vsv-%
Buren	689	19	2,76	5,04
Culemborg	594	34	5,72	5,04
Maasdriel	594	24	4,04	5,04
Neder-Betuwe	753	28	3,72	5,04
Tiel	1.095	81	7,40	5,04
West Betuwe	1.358	44	3,24	5,04
West Maas en Waal	494	13	2,63	5,04
Zaltbommel	727	28	3,85	5,04
Totaal/gemiddeld Regio	5.404	271	5,01	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2017-2018).

De cijfers over schooljaar 2018-2019 zijn op het moment van opstellen van de jaarstukken nog niet vrijgegeven.

Beleidsindicator: Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2017-2018 met peildatum 1 oktober 2017)				
VO	deelnemers	vsv-ers	vsv-%	landelijk vsv-%
Buren	1.611	3	0,19	0,50
Culemborg	1.936	8	0,41	0,50
Maasdriel	1.449	3	0,21	0,50
Neder-Betuwe	1.551	6	0,39	0,50
Tiel	2.607	12	0,46	0,50
West Betuwe	3.391	11	0,32	0,50
West Maas en Waal	1.073	2	0,19	0,50
Zaltbommel	1.852	2	0,11	0,50
Totaal/gemiddeld Regio	15.470	47	0,30	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2017-2018).

De cijfers over schooljaar 2018-2019 zijn op het moment van opstellen van de jaarstukken nog niet vrijgegeven.

Bovenstaande beleidsindicatoren met betrekking tot vroegtijdig schoolverlaters geven het netto-resultaat weer van de uitvalscores. De Regio scoort beter dan het landelijk gemiddelde. Overigens zeggen de indicatoren niets over de verrichte inspanningen om schooluitval te beperken. De hierna opgenomen cijfers over schoolverzuim geven wél het effect van de verrichte inspanningen weer.

Beleidsindicator:

Absoluut verzuim (realisatie schooljaar 2018-2019, leerlingen 5 t/m 17 jaar)			
	Aantal leerlingen 5 t/m 17 jaar	Absoluut verzuim	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	4.064	64	15,7
Neder-Betuwe	4.368	72	16,5
West Betuwe	8.321	151	18,1
West Maas en Waal	2.576	32	12,4
Zaltbommel	4.865	63	12,9
Totaal Regio (5 gemeenten)	24.194	382	15,8

Bron: JVS-Jeugvolgsysteem/DUO

Beleidsindicator: Relatief verzuim (realisatie schooljaar 2018-2019, leerlingen 5 t/m 17 jaar)			
	Aantal leerlingen 5 t/m 17 jaar	Relatief verzuim	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	4.064	149	36,7
Neder-Betuwe	4.368	139	31,8
West Betuwe	8.321	270	32,4
West Maas en Waal	2.576	62	24,1
Zaltbommel	4.865	200	41,1
Totaal Regio (5 gemeenten)	24.194	820	33,9

Bron: JVS-Jeugvolgsysteem/DUO

De in bovenstaande overzichten opgenomen aantallen met betrekking tot absoluut en relatief verzuim sluiten aan op het jaarverslag, dat door Leerplicht is opgesteld. De cijfers geven de inspanningen weer die zijn gedaan op het gebied van verzuimcontrole en -reductie (toezicht & handhaving). Uit de cijfers van het relatief verzuim blijkt, dat t.o.v. het vorige schooljaar 2017-2018 ruim 10% meer verzuim is opgespoord (820 gevallen in 2018/2019 t.o.v. 742 in 2017/2018).

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie over Contractgestuurde dienstverlening kunt u vinden op onze website.

Programma 3 – Algemene baten en lasten

In dit programma worden de overheadkosten centraal begroot en verantwoord, die niet meer toegerekend worden aan taken/activiteiten. Alleen de kosten die een directe relatie hebben met het primaire proces worden aan de programma's toegerekend.

Naast de overheadkosten worden binnen dit programma ook de resultaten uit Treasury en de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting begroot en verantwoord. Tot slot worden de rentelasten van de financiering van de gronden die in erfpacht aan Avri zijn uitgegeven en de daarmee samenhangende opbrengst uit de erfpachtcanon in programma 3 begroot en verantwoord.

Resumerend zijn in programma 3 Algemene baten en lasten de volgende onderdelen opgenomen:

A	Overhead	Taakveld 0.4 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
B	Treasury	Het renteresultaat zoals opgenomen in taakveld 0.5 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
C	In erfpacht uitgegeven gronden	De rentelasten van de financiering van de gronden die in erfpacht aan Avri zijn uitgegeven en de opbrengst uit de erfpachtcanon die we daarvoor ontvangen.
D	Onvoorziene uitgaven	Het centrale budget voor onvoorziene uitgaven maakt deel uit van taakveld 0.8 'Overige baten en lasten' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
E	Vennootschapsbelasting	Het centraal begrote bedrag voor de heffing van vennootschapsbelasting wordt opgenomen in taakveld 0.9 'Vennootschapsbelasting' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.

Programma 3 Bedragen x € 1.000	Begroting 2019		Rekening 2019	Afwijking
	primitief	t/m AB dec		
Lasten	1.818	2.066	1.967	99- V
Baten	220	219	246	27 V
Subtotaal	1.598-	1.847-	1.721-	126 V
Gemeentelijke bijdrage	34-	5	5	0
Saldo van baten en lasten	1.632-	1.842-	1.716-	126 V
Onttrekkingen reserves	6	144	48	96- N
Storting reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	1.626-	1.698-	1.668-	30 V

V=voordelig; N= nadelig

De lasten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van overhead. Deze zijn € 89.000 lager dan begroot, waarmee het grootste deel van de afwijking bij de lasten is verklaard. Daarnaast hoefde het budget voor onvoorziene uitgaven niet te worden ingezet, een voordeel bij de lasten van € 10.000.

De hogere baten zijn het gevolg van extra inkomsten voor de dekking van overheadkosten, met name huisvestingskosten.

Overzicht van de kosten van overhead

Vanaf het begrotingsjaar 2018 nemen we een apart overzicht van de kosten van de overhead op in de begroting en de jaarstukken (conform BBV-voorschrift). Overhead heeft betrekking op ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product. De algemene definitie luidt als volgt: *overhead heeft betrekking op alle kosten die samenhangen met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van de overhead, waarbij voor het onderscheid naar de verschillende kostencomponenten aansluiting is gezocht bij de definitie en opsomming uit de Notitie Overhead van de BBV-commissie. De inrichting van onze administratie sluit hierop aan. Met onderstaand overzicht geven we inzicht in de kosten van onze bedrijfsvoering.

Overhead	Begroting 2019	Realisatie 2019	Wijze van verdeling en toerekening van overhead
Kosten directie en management primair proces	€ 291.000	€ 266.000	combinatie van vaste percentages en verdeling o.b.v. fte's
Kosten concernondersteuning en bestuurondersteuning	€ 990.000	€ 992.000	combinatie van vaste percentages en verdeling o.b.v. fte's
Kosten van huisvesting	€ 241.000	€ 256.000	combinatie van vaste bedragen en verdeling o.b.v. fte's
Kosten met betrekking tot personeelszaken en organisatie	€ 134.000	€ 136.000	combinatie van vaste percentages en verdeling o.b.v. fte's
Kosten van informatievoorziening en automatisering	€ 281.000	€ 202.000	Verdeling o.b.v. fte's
Kosten AVG (FG-functionaris)	€ 38.000	€ 34.000	Verdeling o.b.v. fte's
Totaal van de kosten van overhead	€ 1.975.000	€ 1.886.000	
Baten in relatie tot overhead:			
Vergoeding overheadkosten via erfpachtcanon	- € 133.000	- € 133.000	
Overige ontvangen bijdragen in de overheadkosten		- € 27.000	
Saldo van de baten en lasten van overhead	€ 1.842.000	€ 1.726.000	
Inzet bestemmingsreserves	- € 144.000	- € 48.000	
Saldo/resultaat taakveld 0.4 Overhead	€ 1.698.000	€ 1.678.000	

Op basis van de in bovenstaande tabel weergegeven verdeelsleutels bedraagt de gerealiseerde overhead voor programma 1 Regionale samenwerking € 868.000 (begroot: € 870.000) en voor programma 2 Contractgestuurde dienstverlening € 810.000 (begroot: € 828.000). Voor de uitvoeringsteams van Contractgestuurde dienstverlening komt dat neer op een bedrag van ca. € 29.000 per fte.

Overhead en apparaatskosten

In onderstaand overzicht zijn de lasten gespecificeerd:

Realisatie jaarrekening 2019:	Overhead	Apparaatskosten
Totaal van de werkelijke kosten van overhead	€ 1.886.000	€ 1.886.000
Organisatiekosten uitvoeringsteams Contractgestuurde Dienstverlening		€ 3.058.000
Organisatiekosten speerpunt- & beleidsondersteuning en projecten		€ 753.000
Totaal	€ 1.886.000	€ 5.697.000
% van de totale lasten	15%	46%
Bedrag per inwoner	€ 7,82	€ 23,61

Treasury

Regio Rivierenland heeft een BNG-lening, waarop jaarlijks € 250.000 wordt afgelost. Het rentepercentage van deze lening bedraagt 4,335%. De lening had op 1 januari 2019 een saldo van € 2.062.500. Deze lening wordt vanaf januari 2019 volledig gebruikt voor de financiering van de gronden, die in erfpacht zijn uitgegeven aan Avri (projectfinanciering) en een balanswaarde van € 2.028.519 hebben.

In december 2018 hebben we een nieuwe lening van € 500.000 bij de BNG afgesloten met een looptijd van 20 jaar en een rentepercentage van 1,46%. Op deze lening wordt vanaf 2019 jaarlijks € 25.000 afgelost. Deze lening is bedoeld voor de financiering van de bedrijfsactiviteiten en investeringen. Tevens wordt de nieuwe lening aangewend voor de jaarlijkse aflossingsverplichtingen (€ 250.000) van de oude BNG-lening.

Volgens de gewijzigde BBV-voorschriften worden alle rentelasten en rentebaten begroot en verantwoord op het taakveld Treasury. In de paragraaf Financiering is een renteschema opgenomen, dat inzicht geeft in de rentebaten, rentelasten en het begrote renteresultaat. Het saldo en de samenstelling van het resultaat uit treasury is in onderstaand overzicht samengevat.

Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	€ 90.000
Rentebaten	- € 1.000
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 89.000
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	- € 85.000
Totaal van de aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 4.000
De aan taakvelden toegerekende rente (o.b.v. renteomslagpercentage van 2%)	- € 9.000
Gerealiseerd resultaat uit treasury (voordelig)	€ 5.000

Begroot was een voordelig resultaat uit treasury van € 5.000.
De realisatie komt overeen met de begroting.

Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2019 is een centraal budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 10.000. Het budget hoefde in 2019 niet ingezet te worden.

Vennootschapsbelasting

Regio Rivierenland is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winst vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is. Over 2019 is geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie is te vinden op onze website.

<http://www.regiorivierenland.nl/>

Paragraaf 1 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Zijn er nieuwe of gewijzigde risico's?

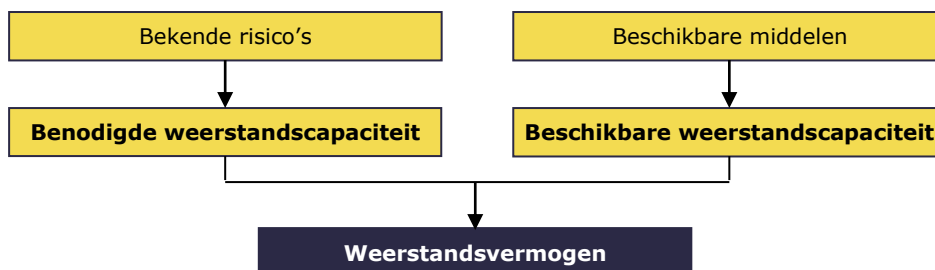
1. Bij Contractgestuurde dienstverlening werken we met dienstverleningsovereenkomsten. Aan het werken met dienstverleningsovereenkomsten zijn financiële risico's verbonden. De financiële risico's en eventuele tekorten bij de uitvoering van taken voor gemeenten kunnen worden opgevangen door inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening.
2. In 2013 is een integrale inventarisatie uitgevoerd van de financiële risico's, waarbij tevens een koppeling is gelegd met de saldi van reserves en voorzieningen. De in de balans opgenomen algemene reserve van € 474.000 wordt voldoende geacht voor het afdekken van de financiële risico's.
3. In aanvulling op de uitgevoerde risico-inventarisatie is een vervolgonderzoek uitgevoerd, specifiek gericht op frauderisico's. Frauderisico's kunnen (latent) aanwezig zijn zowel op het gebied van onttrekking van geld of goederen aan de organisatie als ook met betrekking tot de financiële verantwoording. Doel van de frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Toelichting op het begrip weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit – de ingeschatte risico's – en de beschikbare weerstandscapaciteit – de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de aanwezige middelen om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Het gaat bij het weerstandsvermogen met name om risico's die *niet* via verzekeringen of voorzieningen kunnen worden ondervangen.

In onderstaand schema is dit weergegeven:

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door:

- de verwachte impact van de aanwezige risico's;
- de gewenste mate van zekerheid dat de risico's kunnen worden opgevangen;
- de mate waarin de risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen en mogelijkheden waarover de regio kan beschikken om eventueel optredende niet begrote kosten af te dekken, zonder invloed op de uitvoering van taken.

De middelen die we tot de beschikbare weerstandscapaciteit rekenen zijn:

- de vrije aanwendbare reserves;
- de stille reserves;
- de post onvoorzien in de begroting.

Beleid omtrent weerstandscapaciteit

Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Het weerstandsvermogen van de regio wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke gemeenten. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de Regio financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is de regio verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Daarnaast is het wenselijk om voor bepaalde activiteiten een reserve te hebben om te voorkomen dat bedrijfsresultaten en onvoorziene omstandigheden grote afwijkingen veroorzaken in de jaarlijks geraamde gemeentelijke bijdragen en tarieven. De afgelopen jaren is de vaste gemeentelijke bijdrage van de gemeenten deels omgezet naar dienstverleningsovereenkomsten. Het leveren van maatwerk en flexibiliteit heeft als nadeel dat er meer (financiële) risico's in de bedrijfsvoering ontstaan. Om deze risico's op te kunnen vangen heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de vorming van reserves.

Overzicht van weerstandscapaciteit en risico's bij de programma's Regionale samenwerking, Programma's & Strategie en Contractgestuurde dienstverlening

Om het inzicht te versterken in de bestaande en toekomstige financiële risico's en de mate waarin deze zijn afgedekt door reserves heeft het Regiokantoor in het verleden een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' op laten stellen. In algemene zin kan gesteld worden dat er geen (grote) risico's zijn bij het Regiokantoor die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen. Mede op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie en de in het onderzoeksrapport opgenomen adviezen is een algemene reserve gevormd van € 474.000 voor het afdekken van deze (financiële) risico's.

Voor het opvangen van tekorten (en overige financiële risico's) bij de uitvoering van contractactiviteiten (programma 2 Contractgestuurde dienstverlening) is een risicoreserve gevormd. Deze reserve is bedoeld om tegenvallende resultaten en/of wegvallende vraag op flexibele taken op te kunnen vangen. Een reserve van maximaal 30% van de totale uitgaven bij Contractgestuurde dienstverlening wordt voldoende geacht om de bedrijfsvoeringsrisico's op te kunnen vangen (Besluit van het Algemeen Bestuur uit april 2011). De flexibele taken van Contractgestuurde dienstverlening bevatten risico's voor Regio Rivierenland, waarbij te denken valt aan ziekte en inhuur van personeel en fluctuaties in de vraag naar diensten/producten. Ook zijn er risico's op het gebied van vraag en aanbod. Hiertegenover staat dat de gemeenten betalen voor de gevraagde diensten. In het uiterste geval zijn gemeenten als eigenaar van de Regio Rivierenland verantwoordelijk voor tekorten die niet kunnen worden gedekt uit de gevormde reserves.

Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2019 is een bedrag van € 10.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het budget onvoorzien hoefde in 2019 niet aangewend te worden.

Maatregelen op het gebied van risicobeheersing en risicomangement

We hebben verzekeringen afgesloten voor onze eigendommen en voor het personeel. We hebben verzekeringen op het gebied van brand/opstal + inventaris/goederen, computerverzekering, aansprakelijkheid, rechtsbijstand, fraude & beroving en goed werkgeverschap. Eventuele financiële risico's en kosten van schades kunnen veelal via verzekeringspolissen worden gedekt.

De werkorganisatie en de werkprocessen zijn zodanig ingericht, dat voldoende (controle-) procedures en beheersmaatregelen functioneren om financiële risico's en frauderisico's te voorkomen of in ieder geval te beperken. We werken met (meerjarige) contracten, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting/onderhoud om de risico's ten aanzien financiële verplichtingen te reduceren. Ook voor de inkomsten geldt, dat we contractafspraken maken met onze klanten (bijvoorbeeld via dienstverleningsovereenkomsten). Het beheer van subsidiegelden en de bewaking van subsidievoorwaarden en -verplichtingen is voldoende ingebed in de organisatie.

Ten aanzien van de geldmiddelen wordt opgemerkt dat de organisatie geen eigen kas heeft. Alle geldstromen lopen via de bank, waardoor geen risico's bestaan ten aanzien van vervreemding of verduistering van kasgelden. De banktegoeden zijn ondergebracht bij de schatkist, waardoor ook ten aanzien van het onrechtmatig gebruik van banktegoeden de financiële risico's grotendeels zijn afgedicht, omdat voor het ontvreemden van gelden extra stappen ondernomen moeten worden. Bovendien zijn in het proces van bankbetalingen meerdere controlestappen aangebracht.

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdrage zijn in de Regeling Regio Rivierenland bepalingen opgenomen, waardoor financiële risico's worden beperkt, in ieder geval voor de korte termijn.

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Deze wijziging heeft betrekking op het opnemen van een uniforme set financiële kengetallen in de begroting, waaronder de volgende, die relevant en toepasselijk zijn voor Regio Rivierenland:

- netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- solvabiliteitsratio
- structurele exploitatieruimte

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. De uniforme kengetallen bieden de mogelijkheid om onderling cijfers te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende rol van het bestuur. Hierna nemen wij de kengetallen op, die verplicht in de programmaverantwoording moeten worden opgenomen.

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Regio Rivierenland heeft geen leningen verstrekt aan derden.

De uitkomst van de gecorrigeerde netto schuldquote is daardoor gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserves als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. In het algemeen wordt een getal tussen de 25 en 40% als een gezonde positie gezien.

Regio Rivierenland heeft een gezonde solvabiliteitspositie, ondanks het feit dat de solvabiliteitsratio is gedaald tot onder de 25%. De daling heeft ondermeer te maken met de inzet/afbouw van (bestemmings) reserves.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Een ruimte van meer dan 1% geeft voldoende ruimte om structurele tegenvallers op te vangen.

Tabel met kengetallen:

	Raming 2019	Realisatie 2019
Netto schuldquote	30%	2%
Solvabiliteitsratio	22%	28%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,7%

Toelichting bij de tabel met kengetallen:

- De netto schuldquote komt uit op een veel lager percentage dan geraamd (en dat is een positieve ontwikkeling), omdat het saldo van de totale schuldenlast (kortlopend + langlopend) op 31 december 2019 niet in hoge mate uitstijgt boven het saldo van de vlottende activa. We hebben derhalve voldoende vorderingen en overige uitzettingen < 1 jaar om de schuldenlast te kunnen dragen, en dit ondanks het feit, dat we € 2.287.500 aan leningen hebben uitstaan bij de BNG. De leningen worden gebruikt voor de financiering van de vaste activa. De positieve ontwikkeling is voornamelijk het gevolg van de verkoop van het pand JS de Jongplein in december 2018, waardoor de financiële verhoudingen in de balans wezenlijk zijn gewijzigd en we een hoger saldo in 's Rijks schatkist hebben gekregen.
- De solvabiliteitsratio is t.o.v. de jaarrekening 2018 iets gedaald tot 28%. Dit is in lijn met de verwachte ontwikkeling in de (meerjaren)begroting. Naast de geplande/begrote inzet van bestemmingsreserves heeft ook de inzet van de risicoreserve CgD voor de financiering van de tekorten bij de uitvoeringstaken van contractgestuurde dienstverlening een negatieve invloed op de solvabiliteitspositie. Desondanks behouden we het perspectief van een gezonde financiële situatie.
- De structurele exploitatieruimte komt in de begroting uit op 0%, omdat we uitgaan van structureel evenwicht in de begroting. De realisatie in de jaarrekening 2019 komt uit op + 0,7% en is als volgt opgebouwd: een structureel resultaat van + € 84.000 (exclusief incidentele baten en lasten en incidentele mutaties van reserves) ten opzichte van een totaalbedrag van € 12.872.000 aan gerealiseerde baten.

Kengetallen zijn momentopnamen. Gewijzigde omstandigheden kunnen een behoorlijk effect hebben op de ratio's met betrekking tot onze liquiditeits- en solvabiliteitspositie en de uitkomsten van de exploitatie. In deze paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' is een opsomming gegeven van een aantal financiële risico's, die hun impact kunnen hebben op onze financiële positie en de uitkomsten van de berekende kengetallen.

Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen

Beleidskader

Het beleid ligt vast in het meerjarenonderhoudsplan

Het beleidskader ligt vast in de beleidsnotitie Onderhoud gebouwen. Uitgangspunt is dat op langere termijn de bedrijfsgebouwen op een adequate wijze worden onderhouden. Renovaties en nieuwbouw moeten hiervan los worden gezien. Hiervoor dienen afzonderlijk middelen beschikbaar te worden gesteld door het Algemeen Bestuur. Begin 2016 zijn door een daartoe gespecialiseerd bureau nieuwe meerjarige onderhoudsplannen opgesteld. Het onderhoudsplan is doorgerekend voor een periode van 20 jaar. Jaarlijks wordt nagegaan of de voorziening een toereikend saldo heeft en of het meerjarenonderhoudsplan bijstelling behoeft.

Financiële consequenties en vertaling daarvan in de jaarrekening

Onderhoudsvoorziening pand Burg. Van Lidth de Jeudelaan

Het meerjarenonderhoudsplan is in 2016 geactualiseerd.

In 2019 is in het kader van de herhuisvesting aanzienlijk geïnvesteerd en daarbij zijn geplande/voorzienbare onderhoudswerkzaamheden gecombineerd uitgevoerd met de aangebrachte vernieuwingen en verbeteringen aan en in ons pand. In totaal is in 2019 een bedrag van € 61.500 ingezet van de onderhoudsvoorziening.

De jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening bedraagt € 16.000. Een jaarlijkse storting van € 16.000 is toereikend om de toekomstige kosten van periodiek groot onderhoud ten laste van de onderhoudsvoorziening te kunnen betalen.

Het verloop van de onderhoudsvoorziening in 2019 was als volgt:

Onderhoudsvoorziening gebouwen Burg. Van Lidth de Jeudelaan <i>(Bedragen x € 1.000)</i>	2019
Stand onderhoudsvoorziening per 31/12/2018	123
Stand onderhoudsvoorziening gebouwen 31/12/2018	123
Dotatie onderhoudsvoorziening gebouwen in 2019	16
Onttrekkingen onderhoudsvoorziening gebouwen in 2019	-62
Stand 31/12/2019	77

Paragraaf 3 – Bedrijfsvoering

Belangrijke ontwikkelingen in 2019

Algemeen

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren.

Voor een goede bedrijfsvoering zijn budget, personeel met kennis en kunde, infrastructuur, leiding/aansturing, een goede communicatie, informatie en beheersinstrumenten nodig. Ook is een efficiënte inrichting van de organisatie en een gezonde samenwerkingscultuur, samen met gemeenten en andere partners cruciaal om de doelstellingen van de regionale samenwerking te bereiken en onze dienstverlening adequaat te kunnen uitvoeren.

Onze organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Verandering zal de constante factor zijn voor onze organisatie. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het Algemeen Bestuur heeft een hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

Inrichting van de organisatie

De organisatie van Regio Rivierenland bestaat uit drie onderdelen:

- **Staf (Concern- en bestuursondersteuning)**: dit onderdeel is gericht op de interne dienstverlening aan de andere twee onderdelen en is gericht op de bedrijfsvoering van Regio Rivierenland.
- **Beleid en projecten (onderdeel van het programma Regionale samenwerking)**: dit onderdeel richt zich volledig op de procesmatige facilitering van de beleidsmatige samenwerking tussen de gemeenten op o.a. de drie Speerpunten (Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme) en op de doorlopende programmalijnen op diverse gebieden zoals duurzaamheid, mobiliteit en wonen. Daarmee worden de opgaven uit programma 1 van de begroting verwezenlijkt.
- **Contractgestuurde Dienstverlening**: dit onderdeel levert op contractbasis diensten voor de gemeenten. Daarmee worden de opgaven uit programma 2 van de begroting gerealiseerd.

Staf (Concern- en beleidsondersteuning)

De ondersteunende middelen (P&O, Financiën & Control, Administratie, Informatievoorziening & Automatisering, Informatieveiligheid en privacy (FG), Huisvesting, JZ, Archief, Communicatie, Bestuursondersteuning/-secretariaat) staan direct ten dienste van de bedrijfsvoering van het Regiokantoor. Ten behoeve van de instandhouding van de regionale samenwerking zelf, zijn op concernniveau werkzaamheden nodig die ten goede komen aan alle regio-onderdelen. De concernondersteuning is gericht op:

- Het werkgeverschap (Arbeidsvoorwaarden, personeelsregelingen, OR en GO)
- De planning- en controlcyclus
- Control (auditcomité, interne controle, algemene financiële en juridische control)
- Organisatie-inrichting (treasury, budgetbeheer, mandatering, organisatieregelingen)
- Juridische control (gemeenschappelijke regeling en interne reglementen en verordeningen)
- Archief (centrale archiefverantwoording en -wetgeving)
- Concerncommunicatie (website, intranet, nieuwsuitingen, folders)
- Bestuursondersteuning (faciliteren bestuursvergaderingen, regiomiddagen, regionale agendacommissie en bijeenkomsten)

De overige middelenfuncties, waarbij dienstverleningsafspraken kunnen worden gemaakt, zijn ondergebracht bij het onderdeel Contractgestuurde Dienstverlening met een directe kostentoedeling naar de onderdelen waar werkzaamheden voor worden verricht. Door deze werkwijze wordt de werkelijke kostprijs per onderdeel transparant. Hierdoor kunnen ook makkelijker diensten buiten onze organisatie worden aangeboden, waarmee inkomsten worden gegenereerd.

Beleid en projecten (Regionale samenwerking)

De samenwerking tussen de gemeenten wordt gefaciliteerd door drie speerpuntondersteuners en diverse beleidsmedewerkers voor projecten. Zij faciliteren de samenwerking tussen de gemeenten op een hoogwaardig procesmatig niveau en anticiperen daarbij op de wensen van de gemeenten en maatschappelijke ontwikkelingen (veranderingen, bedreigingen en kansen voor de gemeenten). Samen met de gemeenten zetten we in op het transparant maken en houden van de onderwerpen die op regionaal niveau spelen, zodat de gemeenten het overzicht behouden en de inhoudelijke richting kunnen blijven bepalen. En we blijven investeren in onze communicatie. Onze website moet de bron zijn waar onze gemeenten, maar ook andere belangstellenden de juiste informatie makkelijk kunnen vinden.

Contractgestuurde dienstverlening

Voor Contractgestuurde Dienstverlening zetten we in op een efficiënte interne backoffice en slimme automatisering zodat we op kostenefficiënte wijze producten kunnen leveren aan onze gemeenten.

(Her)huisvesting/verhuizing

Eind 2017 zijn we gestart met een projectgroep die samen met medewerkers van Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) onderzoek heeft gedaan naar de herhuisvesting. Belangrijke uitgangspunten daarbij waren beperking van het financiële nadeel voor de gemeenten en het oplossen van de knellende huisvesting bij de ODR. In juli 2018 hebben de besturen van beide organisaties ingestemd met het plan van de herhuisvesting. Eind december 2018 is het pand JS de Jongplein verkocht aan Omgevingsdienst Rivierenland en in de eerste helft van 2019 zijn de verbouwingen en investeringen op het gebied van duurzaamheid in ons pand Burg. van Lidth de Jeudelaan gerealiseerd. Begin juli hebben we de werkplekken in het pand J.S. de Jongplein verlaten en hebben we intrek genomen in ons eigen gerenoveerde en gemoderniseerde pand in de Burg. van Lidth de Jeudelaan.

Hierna zijn voor de verschillende bedrijfsonderdelen aanvullende toelichtingen opgenomen.

Archief:

De selectie en vernietiging van alle daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden in 2019 is afgerond. Door de verbouwing in het pand aan het J.S. de Jongplein zijn alle archiefbescheiden uit de archiefruimte begin maart verhuisd naar de archiefruimte aan de Burg. van Lidth de Jeudelaan 3. Deze archiefruimte is tot aan de oplevering afgesloten geweest waardoor de werkzaamheden m.b.t. de overbrenging stil kwam te liggen.

Naar verwachting wordt de overbrenging van archiefbescheiden over de periode 1976 t/m 1996 nu kort na de zomer in 2020 gerealiseerd.

Helaas is in het 2e halfjaar 2019 vanwege ziekteverzuim van een archiefmedewerker enige achterstand ontstaan in de dossiervorming en -ordering.

In november 2019 is de implementatie afgerond van een nieuwe versie van het document management systeem Corsa Next.

Communicatie:

Er zijn in 2019 communicatieactiviteiten geweest voor alle teams en afdelingen van de organisatie: Contractgestuurde dienstverlening, de economische speerpunten inclusief Regionaal Investeringsfonds (RIF), het lobby & branding traject om de regio economisch te stimuleren (Fruitdelta Rivierenland) en diverse beleidsonderwerpen. Vanuit het RIF is er tweemaal per jaar een indieningsronde voor nieuwe innovatieve projecten met bijbehorende communicatie over aanvraag en toediening bij goedkeuring.

Overall wordt jaarlijks een overzicht van highlights en resultaten uitgegeven van zowel Regio Rivierenland als Fruitdelta. Zo ook in 2019 over het jaar daarvoor met een doorkijk naar het lopende jaar. Ook is acht maal de digitale regionale nieuwsbrief Regio Rivierenland verschenen met informatie over lopende projecten bij Regio Rivierenland/Fruitdelta.

Er zijn in 2019 drie raadsinformatiebijeenkomsten gehouden met als onderwerpen: de evaluatie van het regionaal investeringsfonds, vervolg ambitiedocument economische speerpunten, invloed raden op gemeenschappelijke regelingen en de Regionale Energiestrategie.

Voor Lobby & Branding zijn de organisatie van de Nationale Kersenparty en het Fruitcorso in 2019 prominent aanwezig. Daarnaast heeft de communicatie zich toegespitst op netwerkactiviteiten met andere overheden. Hiervoor hebben bestuurders ook de Open Days in Brussel bezocht waarbij o.a. regionale producten zijn aangeboden. Ook is er veel communicatie inzet geweest voor de Regiodeal, waarbij in partnerschap met het Rijk, provincie en waterschap versterking gezocht wordt voor sociaal, ecologisch en economisch kapitaal en de regionale samenwerking. Bij de diverse beleidsonderwerpen heeft structurele communicatie plaatsgevonden op de onderwerpen wonen, mobiliteit, arbeidsmigratie, regionale energiestrategie en glasvezel. Voor Contractgestuurde Dienstverlening zijn we in 2019 gestart met het verder structureren van de communicatie met en over de teams RMC, Leerplicht, Sociale recherche, Inkoop, Basismobiliteit (Versis) en Wmo/Jeugd.

Financiën:

De jaarplanning Financiën wordt voor een belangrijk deel bepaald door de P&C-cyclus en de wettelijke termijnen die gelden voor de begroting en de jaarstukken. Binnen de regio zijn afspraken gemaakt over de data van aanbidding van de programmabegroting en de jaarrekening door gemeenschappelijke regelingen aan de gemeenten, waarmee een goede basis is gelegd voor control en sturing door de gemeenteraden.

We hebben een goede samenwerking gehad met en binnen de werkgroep (Her)huisvesting, waardoor de financiële consequenties van ontwikkelingen in de verbouwingsfase op een effectieve wijze bewaakt konden worden en doorvertaald naar de financiële planning van de herhuisvesting. Daarnaast hebben we in 2019 meerdere afstemmingsmomenten met de ODR gehad om de financiën rondom de verbouwingsinvesteringen en huisvestingskosten voor beide partijen inzichtelijk te houden. Het is fijn te kunnen constateren, dat alle (verbouwings)investeringen binnen de financiële kaders van de begroting en in overeenstemming met bestuurlijke besluitvorming zijn uitgevoerd.

Daarnaast zijn we intensief betrokken en actief geweest bij de financiële doorrekeningen van het Breedbandproject. In nauwe samenwerking met de projectdirectie en andere adviseurs hebben we financiële onderbouwingen opgesteld, die daarna zijn uitgewerkt in en vertaald naar meerjarige begrotingscijfers en liquiditeitsplanningen. Op basis daarvan hebben we een goede uitvraag kunnen doen voor de bancaire financiering van Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR).

Informatievoorziening & Automatisering:

Eind maart 2019 hebben we de ICT-ontvlechting van Avri afgewikkeld. Daarmee werd een lange periode van ICT-samenwerking afgesloten. Hierdoor werd het mogelijk de noodzakelijke modernisering van onze ICT-infrastructuur en vervanging van de verouderde kantoorautomatisering te realiseren, en dat is in de loop van 2019 gelukt. Gelijktijdig met de verhuizing naar ons pand Burg. Van Lidth de Jeudelaan is medio 2019 de nieuwe ICT-omgeving in gebruik genomen. Voor nog niet alle applicaties zijn cloudoplossingen operationeel. Er is gekozen voor een getemporiseerde overgang, waarbij gefaseerd cloudoplossingen worden geïmplementeerd. Tenslotte zijn in het najaar 2 medewerkers definitief overgegaan naar Werkzaak Rivierenland, waardoor de beoogde reductie in personele bezetting bij I&A is gerealiseerd.

AVG/FG-functionaris:

Sinds de wet AVG in werking is getreden zijn er zowel organisatorische als technische maatregelen genomen om informatie te beveiligen. Er is vooral gewerkt aan de wettelijke verplichtingen met als resultaat: een register van verwerkingen van persoonsgegevens (verwerkingsregister), het opstellen en afsluiten van verwerkingsovereenkomsten, een procedure voor het melden van datalekken, en de website voorzien van privacy- en cookie verklaring. Er zijn presentaties geweest om het beveiligingsbewustzijn te vergroten. Daarnaast is er een awareness e-learning traject gestart waar bewustwording en gedragsverandering centraal staat. Door een FG functionaris aan te stellen is er meer aandacht voor het onderwerp privacy en het bewust omgaan met de Regio Rivierenland informatie. In 2020 wordt er verder invulling gegeven aan het Jaarplan privacy 2020, waarbij de focus zal komen te liggen op eigenaarschap, communicatie, bewustwording en borging van het privacybeleid binnen de organisatie.

Juridische Zaken:

Er zijn in 2019 diverse nieuwe DVO's opgesteld om de onderlinge samenwerking op verschillende terreinen vorm te geven. Denk hierbij aan het onderbrengen van de ambtelijke ondersteuning van RW-POA bij de Regio en aan de uitbreiding van het leerlingenvoer voor Buren, Culemborg, Neder-Betuwe en West Betuwe (naast Tiel). De invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) vroeg de nodige voorbereiding. Alle medewerkers hebben in december een nieuwe arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht gekregen met de werkgever. Tot slot kan gemeld worden dat er enkele bezwaarzaken (HR21 en bij het UWV) op personeelsgebied zijn behandeld en dat er diverse Wob-verzoeken en klachten zijn binnengekomen.

P&O:

In 2019 zijn we intensief bezig geweest met de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). De Wnra trekt de rechtspositie van de meeste ambtenaren zoveel mogelijk gelijk met die van werknemers in de private sector. Het feit dat werken voor de overheid bijzondere eisen aan de ambtenaar stelt, is niet veranderd. Daarom is er voor een grote groep ambtenaren een nieuwe Ambtenarenwet gekomen waarin die specifieke kaders worden opgenomen. Alle medewerkers van Regio Rivierenland hebben een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk wet gekregen. Daarnaast zijn alle personele regelingen omgezet naar een personeelshandboek. Daarnaast zijn we druk geweest met werving en selectie. In 2019 zijn 14 mensen in dienst gekomen (inclusief stagiaires) en 3 mensen uit dienst gegaan.

Beleidsindicatoren

Met de wetswijziging van maart 2016 in het kader van de Vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn een aantal beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in de programma's en programmaverantwoording opgenomen moeten worden. De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren zijn in het hierna opgenomen overzicht opgenomen.

Beleidsindicator:	Cijfers 2019
Personele formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,236
Personele bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,244
Externe inhuur (% van totale salariskosten)	23%
Overhead (% van de totale lasten)	15%
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	€ 23,61

Toelichting bij de beleidsindicatoren

Personele formatie en personele bezetting

De personele formatie is gebaseerd op het formatie- en bezettingsoverzicht per 1 maart 2019. Voor wat betreft de cijfers in de kolom Personele bezetting is rekening gehouden met (tijdelijke) urenuitbreidingen en inzet door ingehuurd personeel.

	Personele formatie	Personele bezetting
	fte	fte
Directie en management primair proces	2,00	2,00
Concern- en bestuursondersteuning, ICT, AVG en administratie	13,17	13,29
Speerpunt- & beleidsondersteuning en projecten	9,89	9,89
Uitvoeringstaken Contractgestuurde dienstverlening	31,79	33,71
Totaal fte	56,85	58,89
Totaal fte per 1.000 inwoners	0,236	0,244

De werkelijke bezetting ligt iets hoger dan de personele formatie. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met uitbreiding van de personele capaciteit door extra inhuur bij Contractgestuurde dienstverlening in verband met ziektevervangingen en toegenomen vraag vanuit gemeenten.

Recapitulatie van de personele lasten

Bruto salariscomponenten	3.096.000	
Pensioenpremies en overige sociale lasten	932.000	
Totaal van de salarislasten van de 'eigen' medewerkers	<u>4.028.000</u>	
Ontvangen personele uitkeringen van het UWV	- 25.000	
Totale kosten van ingehuurd personeel	<u>1.182.000</u>	23%
Totaal personele lasten	<u>5.185.000</u>	

Inhuur van personeel

In 2019 hebben we voor inhuur van personeel een totaalbedrag van € 1.182.000 gerealiseerd. De meeste inhuur heeft in 2019 plaatsgevonden bij Versis/Basismobiliteit, Wmo/Jeugd en het Inkoopbureau. Ook heeft inhuur van extern personeel plaatsgevonden bij projecten, die hoofdzakelijk een tijdelijk karakter hebben en waarvoor geen vaste formatie wordt aangesteld (zoals bij de Regionale Energie Strategie en Platform Zelfredzaam). Tot slot hebben we tijdelijk extern personeel ingezet ter vervanging bij ziekte en zwangerschapsverlof. De inhuurkosten konden grotendeels worden gedekt ten laste van de begrote (salaris)budgetten en projectgerelateerde inkomsten.

Ziekteverzuim

We hebben in 2019 bij verschillende teams te maken gehad met langdurig ziekteverzuim en noodzakelijk vervanging via inhuur. De verzuimcijfers zijn als volgt:

	Totaal verzuim-%	w.v. lang verzuim-%
2019	7,6%	5,9%
2018	6,3%	4,1%
Toename t.o.v. 2018	1,3%	1,8%

Paragraaf 4 – Financiering

Beleidskader: het Treasurystatuut van de regio

In het Treasurystatuut staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. De uitvoering en ontwikkelingen worden in deze paragraaf toegelicht. Daarnaast is aan het eind van deze paragraaf een toelichting opgenomen over de ontwikkeling van de liquiditeitspositie in 2018.

Onderdelen die achtereenvolgens aan bod komen in deze paragraaf:

- Algemene ontwikkelingen
- Treasurybeheer
- (Krediet) Risicobeheer
- Financiering
- Ontwikkeling liquiditeitspositie

Algemene ontwikkelingen

Dit onderdeel schetst de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, alsmede de wettelijke kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de wet Hof en het Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen

Regio Rivierenland voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving. Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere financiële instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan. Er mag een bedrag ter hoogte van 0,75% (met een ondergrens van € 250.000) van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken.

Externe ontwikkelingen, rente-ontwikkelingen

De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving. Regio Rivierenland kent geen zelf ontwikkelde rentevisie. Zij volgt de marktgegevens en rente-ontwikkelingen via publicaties van gerenommeerde financiële instellingen. We verwachten dat de rente op de geld- en kapitaalmarkt in de komende periode op het huidige lage niveau zal blijven.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids) uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige treasurystatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's. Met de invoering van schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijks schatkist verder geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet en bepaalt de maximale omvang van de externe kortgeldpositie in enig jaar. De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2 % bedragen van het begrotingstotaal. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.

Renterisico

De renterisiconorm is ook een wettelijke limiet en beperkt de vaste schuld die in enig jaar voor aflossing of renteherziening in aanmerking komt tot 20% van het begrotingssaldo. De vaste schuld van Regio Rivierenland bestaat uit geldleningen waarop geen renteherzieningen plaatsvinden. Derhalve is er geen renterisico op bestaande leningen.

Kredietrisicobeheer

Regio Rivierenland loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen. De gelden zijn belegd conform de voorwaarden genoemd in het treasurystatuut.

Frauderisico

We hebben bij het Regiokantoor een inventarisatie van frauderisico's uitgevoerd. Het doel van deze frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. De belangrijkste frauderisico's hebben betrekking op fraude met bancaire middelen, kantoorvoorraden en onrechtmatig gebruik van subsidiegelden. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Financiering

De aanwezige vaste activa (inclusief gronden en kapitaalbelangen) zijn hoofdzakelijk met lang vermogen gefinancierd, deels via 2 langlopende leningen bij de BNG en deels met eigen vaste financieringsmiddelen (reserves). De financiële positie is goed en de financieringsverhoudingen op basis van de balans per 31-12-2019 zijn gezond, zoals onderstaand overzicht laat zien:

(bedragen x € 1.000)	Balans 31.12.2019	Balans 31.12.2018
Totaal kapitaalbeslag in vaste activa	3.462	2.776
Financiering als volgt:		
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	3.086	2.773
Vaste schulden (langlopende BNG-leningen)	2.288	2.563
Financiering met vlottende passiva, per saldo		
Totaal van de financiering	5.374	5.336

Er is een surplus aan langlopende financieringsmiddelen. Dat heeft voor een groot deel te maken met de verkoop eind 2018 van het pand JS de Jongplein. De in erfpacht uitgegeven gronden met een boekwaarde van € 2.028.519 zijn gefinancierd door een langlopende BNG-lening, die op 1 januari 2019 een saldo had van € 2.062.500, en waarop jaarlijks € 250.000 wordt afgelost. In december 2018 hebben we een nieuwe lening aangetrokken van € 500.000 voor de financiering van de overige investeringen.

De bestemmingsreserves worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de bekostiging van de herhuisvesting (verbouwingsinvesteringen) en het ICT-plan (modernisering ICT-infrastructuur en vervanging kantoorautomatisering).

De leningenportefeuille op 31 december 2019 is als volgt:

Leningenportefeuille Bedragen x € 1.000						
Naam	Oorspr. hoofdsom	Rente	Looptijd	Afgelost in	Stand 31-12-2018	Stand 31-12-2019
Lening BNG	5.000	4,335%	20 jaar	2027	2.063	1.813
Lening BNG	500	1,460%	20 jaar	2038	500	475
Totaal vaste schulden:					2.563	2.288

Vanaf 2019 wordt in totaal jaarlijks € 275.000 afgelost op de leningen.

Wettelijke kaders

In de Notitie Rente 2017 van de BBV-commissie zijn voorschriften opgenomen voor de wijze waarop de rente verwerkt moeten worden in de begroting. Alle rentelasten en rentebaten uit hoofde van financieringen moeten bij Treasury worden verantwoord. Er mag een rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) worden berekend, maar deze rentevergoeding is gemaximeerd tot het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de rentelasten over de externe financiering (langlopend én kortlopend). De omslagrente moet op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele vaste activa. Het in de begroting voorgerekenende omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. De BBV-commissie doet de aanbeveling om het Renteschema uit de Notitie Rente 2017 op te nemen in de paragraaf Financiering van de begroting.

In de jaarrekening 2019 hebben we de rentepercentages toegepast die in onderstaand overzicht zijn opgenomen.

	Rentepercentage
Langlopende financiering ('oude' lening BNG)	4,335%
Langlopende financiering (nieuwe lening BNG - december 2018)	1,46%
Rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves)	1,5%
Omslagrente	2,0%

De bespaarde rente met betrekking tot eigen financieringsmiddelen komt in de begroting/ jaarrekening ten gunste van de exploitatie en maakt onderdeel uit van het resultaat uit Treasury.

Hierna is het renteschema opgenomen uit de Notitie Rente van de BBV-commissie, waarmee inzicht wordt gegeven in de rentelasten, de rentebaten, het renteresultaat en de wijze van toerekening van de rente aan investeringen.

Renteschema:

Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	€ 90.000	
Rentebaten	- € 1.000	
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 89.000	
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	- € 85.000	
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen externe rente	€ 4.000	
Rente over het eigen vermogen (een rentevergoeding van 1,5% over € 2.583.000)	€ 39.000	
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen rente	€ 43.000	
De aan de overige vaste activa toegerekende rente (o.b.v. renteomslagpercentage van 2%)	- € 9.000	1)
Gerealiseerd renteresultaat (nadelig)	€ 34.000	

- 1) De rente is toegerekend aan de boekwaarde van de materiële vaste activa op 1 januari 2019. Aan de investering die in 2019 zijn gedaan is geen rente toegerekend.

Het resultaat uit Treasury (opgenomen in programma 3) komt uit op € 5.000 (voordelig) en is als volgt opgebouwd:

- * Renteresultaat: € 34.000 (een nadeel, omdat het eigen vermogen op 1 januari 2019 niet ingezet hoefde te worden voor de financiering van vaste activa).
- * Rentevergoeding eigen (interne) financieringsmiddelen (reserves): € 39.000 (voordeel).

De realisatie van het resultaat uit Treasury is gelijk aan het begrote resultaat.

Ontwikkeling liquiditeitspositie

Op basis van de Wet Fido zijn decentrale overheden verplicht hun financiële middelen onder te brengen bij het Ministerie van Financiën (in de schatkist). Ook Regio Rivierenland heeft haar banktegoeden boven het drempelbedrag van € 250.000 ondergebracht bij 's Rijks schatkist. Dagelijks worden overtollige geldmiddelen afgeroomd naar de schatkist. Op basis van de actuele liquiditeitsbehoefte worden naar behoefte opnames uit 's Rijks schatkist gedaan.

Het saldo in 's Rijks schatkist op 31 december 2019 bedraagt € 2.788.000 en is € 736.000 lager dan het saldo op 31 december 2018.

De belangrijkste mutaties in het liquiditeitssaldo zijn hierna toegelicht:

- Resultaat jaarrekening 2019 vóór mutaties van reserves + € 429.000.
- Uitbetaling rekeningresultaat 2018 aan gemeenten - € 117.000.
- Afschrijvingen + € 123.000.
- Investeringsuitgaven - € 809.000.
- Betaalde aflossingstermijn BNG-leningen - € 275.000.
- Voorfinanciering van Breedband (nog te ontvangen van UBR) - € 1.067.000.
Dit bedrag hebben wij ontvangen in februari 2020.
- Voorfinanciering doorschuif-BTW, een hoger bedrag t.o.v. 31.12.2018 - € 198.000.
- In 2019 terugontvangen bedrag van de in 2018 voorgefinancierde kosten in verband met een crisissituatie bij een zorginstelling + € 476.000.
- In 2019 ontvangen rijkssubsidie voor de Regionale Energie Strategie + € 839.000.
- In 2019 ontvangen rijksbijdrage voor Perspectief op Werk (PoW) + € 1.000.000.
- VSV-uitkering 2019 (nog te ontvangen van de gemeente Tiel) - € 297.000.
Dit bedrag hebben wij ontvangen in februari 2020.
- Rijksbijdrage Transformatiefonds 2019 (nog te ontvangen van de gemeente Tiel) - € 538.000).
- Gedeeltelijke terugbetaling van het ontvangen subsidievoorschot voor project Versis Flex aan de provincie (project beëindigd in 2019) - € 92.000
- Saldo van de inkomsten en uitgaven bij RW-POA - € 170.000 (hogere uitgaven).
- Overige mutaties in het saldo van de vlottende activa en passiva, per saldo een afname van het saldo bij de schatkist (- € 40.000).

Paragraaf 5 – Verbonden partijen

Visie en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft. In de begroting en jaarstukken wordt aandacht besteed aan de verbonden partijen. Dit is vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en risico's die samenhangen met verbonden partijen.

In de financiële verordening is bepaald dat nieuwe verbonden partijen en wijzigingen in bestaande verbonden partijen of eventuele problemen en beëindiging van bestaande verbonden partijen in deze paragraaf behandeld dienen te worden.

Nieuwe verbonden partijen of verbonden partijen met wijzigingen

Er is in 2019 geen sprake van nieuwe verbonden partijen. Wel is de verkoop van de aandelen ARN aan de vennootschap (inkoop eigen aandelen door ARN B.V.) in de 2e helft van 2019 voorbereid, en hebben de aandeelhouders van ARN BV en het Algemeen Bestuur ingestemd met de voorgenomen aandelenverkoop. De overdracht van de aandelen zal in de loop van 2020 plaatsvinden.

Verbonden partijen en risico's

Verbonden partijen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft, kunnen risico's met zich meebrengen. Doel is deze risico's te beperken. Bij de verschillende toelichtingen worden de risico's aangegeven.

Deelname in vennootschappen

Afvalverwerking Regio Nijmegen (ARN B.V.) te Weurt

De regio participeert in de afvalverbrandingsinstallatie van ARN B.V. te Weurt. De aandelen zijn als volgt over de verschillende aandeelhouders verdeeld:

Milieusamenwerking Afvalverwijdering Regio Nijmegen (MARN)	3.750	aandelen
Regio De Vallei	1.176	aandelen
Regio Rivierenland	588	aandelen
Door de rechtspersoon gehouden eigen aandelen	490	aandelen
Remondis Nederland B.V.	<u>3.996</u>	aandelen
Totaal	10.000	aandelen

De Regio heeft 588 aandelen van nominaal € 454 waarvan 100% is gestort. De balanswaardering van de deelneming bedraagt € 266.952. Omdat we een kapitaalbelang hebben van meer dan 5% vallen de (dividend)opbrengsten van de deelneming onder de deelnemingsvrijstelling en hoeven we hierover geen vennootschapsbelasting te betalen.

Relevante cijfers van Afvalverwerking Regio Nijmegen (ARN B.V.)

	(x € 1.000)
Eigen vermogen 31 december 2018	18.820
Vreemd vermogen 31 december 2018	57.562
Balanstotaal 31 december 2018	76.382
Netto resultaat 2018	280

De cijfers zijn overgenomen uit de jaarrekening 2018 van afvalenergiecentrale ARN B.V. Over 2019 zijn nog geen cijfers beschikbaar.

Deelname in samenwerkingsverbanden

Regio Rivierenland heeft geen bestuurlijke en/of financiële belangen in andere samenwerkingsverbanden.

Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop

Totaaloverzicht baten, lasten en reservemutaties per programma

Rekening baten en lasten <i>Bedragen x € 1.000</i>		Begroting 2019		Rekening 2019	Afwijking
		primitief	t/m AB dec		
Lasten					
1. Regionale samenwerking		1.128	2.322	2.138	184-
2. Contractgestuurde Dienstverlening		6.687	7.933	8.338	405
3. Algemene baten en lasten		1.818	2.066	1.967	99-
Totaal lasten		9.633	12.321	12.443	122
Baten					
1. Regionale samenwerking		0	1.241	1.871	630
2. Contractgestuurde Dienstverlening		7.156	8.662	8.799	137
3. Algemene baten en lasten		220	219	246	27
Totaal baten		7.376	10.122	10.916	794
Gemeentelijke bijdrage					
1. Regionale samenwerking		1.990	1.951	1.951	0
2. Contractgestuurde dienstverlening		0	0	0	0
3. Algemene baten en lasten		34-	5	5	0
Totaal gemeentelijke bijdrage		1.956	1.956	1.956	0
Saldo van baten en lasten		301-	243-	429	672
Mutaties reserves					
1. Regionale samenwerking	Ontr.	0	0	0	0
	Stort.	0	0	765	765
2. Contractgestuurde dienstverlening	Ontr.	295	99	350	251
	Stort.	0	0	1	1
3. Algemene baten en lasten	Ontr.	6	144	48	96-
	Stort.	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat		0	0	61	61

Algemene toelichting op het overzicht van baten en lasten

De jaarrekening 2019 sluit een overschot van € 61.000. De samenstelling/opbouw van het rekeningresultaat is als volgt:

(Bedragen * € 1.000)	Begroot resultaat	Gerealiseerd resultaat	Afwijking
Programma 1 Regionale samenwerking	870	919	49 V
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening	828	810	18 N
Programma 3 Algemene baten en lasten	-1.698	-1.668	30 V
Totaal	0	61	61 V

In het op de volgende pagina opgenomen overzicht zijn de afwijkingen ten opzichte van de begroting per programma gespecificeerd/toegelicht.

(Bedragen * € 1.000)	Programma	Afwijking
Inkomsten en uitgaven bij de werkbudgetten speerpuntberaden, per saldo	1	8 V
Hogere externe (advies)kosten subsidie-aanvraag Regiodeal	1	9 N
Lagere uitvoeringskosten (o.a. salarislasten)	1	43 V
Overige voor- en nadelen t.o.v. de begroting, per saldo	1	7 V
Totaal afwijkingen programma 1 (= resultaat programma 1) *)		49 V
RMC: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	2	4 N
Leerplicht: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	2	4 N
Sociale recherche: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	2	25 N
Inkoopondersteuning: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	2	4 N
Basismobiliteit (Versis): afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	2	1 N
Wmo/Jeugd: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	2	20 V
Totaal afwijkingen programma 2 (= resultaat programma 2) **)		18 N
Lagere overheadkosten, als volgt opgebouwd: <ul style="list-style-type: none"> minder lasten dan begroot € 89.000 V meer inkomsten dan begroot € 27.000 V als gevolg van de lagere overheadkosten ook minder onttrekkingen van bestemmingsreserves € 96.000 N 	3	20 V
Het budget voor onvoorziene uitgaven hoefde niet ingezet te worden.	3	10 V
Totaal afwijkingen programma 3 (= resultaat programma 3)		30 V
Totaal van de afwijkingen (= rekeningresultaat jaarrekening 2019)		61 V

*)	Als rekening gehouden wordt met de lagere overheadkosten (die verantwoord zijn bij programma 3, conform BBV-voorschrift) komt het resultaat bij programma 1 uit op een gerealiseerd overschot van € 51.000.
**)	<p>Als rekening gehouden wordt met de lagere overheadkosten (die verantwoord zijn bij programma 3, conform BBV-voorschrift) komt het resultaat bij programma 2 uit op nihil. Dit is het resultaat ná inzet van reserves. Het resultaat vóór inzet van reserves komt uit op een tekort van € 349.000, als volgt te specificeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> resultaat bij RMC € 78.000 nadeel/tekort resultaat bij Leerplicht € 20.000 nadeel/tekort resultaat bij Sociale recherche € 21.000 nadeel/tekort resultaat bij Inkoopondersteuning € 231.000 nadeel/tekort resultaat bij Basismobiliteit/Versis € 0 (maandelijks worden de werkelijke kosten gefactureerd) resultaat bij Wmo/Jeugd € 1.000 voordeel/overschot <p>De tekorten zijn voornamelijk veroorzaakt door de extra lasten van inhuur van personeel, deels door ziektevervangingskosten en deels door toegenomen vraag.</p> <p>Bij RMC wordt de RMC-reserve ingezet voor de financiering van de uitvoeringstaken en de bekostiging van RMC-projecten. Dit is ook als zodanig begroot.</p>

Specifieke toelichtingen bij het overzicht van baten en lasten (projecten-gerelateerd)

Regionale aanpak VSV

Voor het begrotingsjaar 2019 ontvangen we via de gemeente Tiel (contactgemeente voor de VSV) een specifieke uitkering van het Rijk uit hoofde van de Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten (VSV) ter grootte van € 297.099. De gemeente Tiel heeft de VSV-uitkering voor 2019 nog niet aan ons doorbetaald. Het bedrag is als vordering in de balans opgenomen. In 2019 is in totaal een bedrag van € 243.515 gerealiseerd, inclusief een bedrag van € 8.890 dat uit de VSV-uitkering van 2020 wordt gefinancierd. Dit is overeenkomstig de afspraken die bij het bestuurlijk overleg VSV op 6 februari 2020 zijn gemaakt.

Het saldo op 31 december 2019 van het niet bestede deel van de specifieke uitkering VSV bedraagt € 128.700 en kan worden ingezet voor de financiering van uitvoeringskosten van maatregelen tot de einddatum van 1 januari 2021. Het nog niet bestede deel van de uitkering is in de balans als verplichting opgenomen bij de post 'Nog te besteden gelden van derden' met als omschrijving 'RMC - Regionale aanpak VSV'.

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde bestedingen opgenomen overeenkomstig de in de toekenningsbeschikking VSV gedefinieerde SiSa-indicatoren.

Omschrijving projectonderdeel/ maatregel	Indicator: besteding in 2019	Indicator: waarvan besteding in 2019 door contactschool (ROC Rivor)
Overstap vo-mbo	27.507	0
Programmacoördinatie VSV	28.311	0
Plusvoorziening (declaratie 2018)	9.122	9.122
Leerwerkbedrijf 2019	120.000	120.000
Leerwerkbedrijf (afwikkeling 2018)	- 3.335	- 3.335
Praktijkcoach	13.718	0
Onzichtbare jongeren	8.500	0
Sluitend Vangnet	39.692	0
Totaal	243.515	125.787
Financiering t.l.v. VSV-uitkering 2019	<u>234.625</u>	
Financiering t.l.v. VSV-uitkering 2020 1)	8.890	

- 1) De financiering t.l.v. de VSV-uitkering 2020 heeft betrekking op de volgende VSV-projecten/-maatregelen, waarbij in 2019 sprake is van een overschrijding van het beschikbare projectbudget:
- Praktijkcoach € 7.217,50
  - Sluitend vangnet € 1.672,50
- Financiering vindt in 2020 plaats ten laste van het VSV-budget voor 'Programmacoördinatie VSV', overeenkomstig de afspraken uit het bestuurlijk overleg VSV van 6 februari 2020.

Transformatiefonds

Voor de doelgroep kwetsbare jongeren zijn uit het Transformatiefonds financiële middelen beschikbaar gesteld voor een regionale aanpak om te komen tot vernieuwing en verbetering van de Jeugdhulp in Rivierenland in de periode 2019 t/m 2021. Jaarlijks ontvangen wij in deze periode een bedrag van € 537.530 waarmee maatregelen worden gefinancierd gericht op verbetering van de ketensamenwerking voor jeugdigen. Dit gebeurt via verschillende actielijnen. Uitbetaling van de toegekende rijksmiddelen loopt via de gemeente Tiel. De gemeente Tiel heeft de bijdrage voor 2019 nog niet aan ons doorbetaald. Het bedrag is als vordering in de balans opgenomen.

In 2019 is in totaal een bedrag van € 112.442 gerealiseerd. Het saldo op 31 december 2019 van het niet bestede deel van de bijdrage uit het Transformatiefonds bedraagt € 425.088. Dit bedrag kan de komende jaren worden ingezet voor de financiering van maatregelen voor de doelgroep. Het nog niet bestede deel van de rijksbijdrage is in de balans als verplichting opgenomen bij de post 'Nog te besteden gelden van derden' met als omschrijving ' Transformatiefonds'.

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde bestedingen opgenomen overeenkomstig de indeling van de actielijnen/projecten zoals opgenomen in het Transformatieplan regio Rivierenland.

Omschrijving projectonderdeel/actielijn	besteding in 2019
Actielijn 1 toekomstgericht (samen)werken	16.784
Actielijn 2 aansluiting onderwijs - zorg	16.565
Actielijn 3 actietafels voor jongeren	76.323
Opleidingen en bijeenkomsten	103
Monitoring en evaluatie	2.667
Totaal	112.442

Overzicht incidentele baten en lasten

De incidentele baten en lasten in het resultaat zijn in onderstaand overzicht weergegeven. Tevens is aangegeven binnen welk programma de incidentele posten in het resultaat zijn verantwoord. We beschouwen de inkomsten en uitgaven voor de diverse projecten die we uitvoeren voor de gemeenten niet als incidenteel, ondanks het vaak kortlopende karakter van deze projecten. Het voorbereiden, faciliteren en uitvoeren van projecten is voor Regio Rivierenland een structurele en duurzame activiteit, die niet het karakter heeft van een incidentele werkzaamheid.

Programma	Incidentele baten	Bedrag x € 1.000	Incidentele lasten	Bedrag x € 1.000
Programma 1: Regionale samenwerking	Ontvangen terugbetaling voorfinanciering Breedband	765		0
Programma 2: Contractgestuurde dienstverlening		0		0
Programma 3: Algemene baten en lasten		0		0
Kostenplaatsen: Huisvesting		0	Incidentele verhuiskosten en externe kosten van directievoering t.b.v. de verbouwing	23
	Totaal incidentele baten	765 V	Totaal incidentele lasten	23 N
Programma 1: Reservemutaties	Incidentele storting naar de risicoreserve CgD	765 N		
	Effect op resultaat jaarrekening 2019	0	Effect op resultaat jaarrekening 2019	23 N

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 heeft Regio Rivierenland te maken met de gevolgen van de Wet Modernisering vennootschapsbelasting overheidsondernemingen. Over de gerealiseerde (fiscale) winst van ondernemingsactiviteiten moet in 2019 maximaal 25% (tot € 200.000: 19%) vennootschapsbelasting worden betaald, tenzij een vrijstelling van toepassing is.

Veel van activiteiten van Regio Rivierenland worden niet als ondernemingsactiviteit aangemerkt, omdat bij de meeste activiteiten geen sprake is van een winststreven. Voor zover wel sprake is van een onderneming geldt in het algemeen een vrijstelling voor de vennootschapsbelasting.

Regio Rivierenland kan gebruik maken van de volgende vrijstellingen:

- Vrijstelling voor samenwerkingsverbanden (bij taakuitvoering voor participanten)
- DVO-vrijstelling (bij overheidstaken)
- Deelnemingsvrijstelling (bij meer dan 5% aandelenparticipatie)

Over het boekjaar 2019 is geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Melding in het kader van de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Met ingang van het begrotingsjaar 2013 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sector rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Binnen Regio Rivierenland is er geen sprake van medewerkers die boven het wettelijke normbedrag uitkomen.

De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) schrijft voor dat voor topfunctionarissen in de zin van de WNT de bezoldigingsgegevens openbaar worden gemaakt in de jaarrekening. In de hierna opgenomen overzichten zijn de openbaar te maken bezoldigingsgegevens opgenomen.

Naam bestuurder	Functie	periode	Bezoldiging	
L.H. Derksen	Secretaris	1.1.2019 t/m 31.12.2019	121.104	1)

1) De functie van secretaris betreft een fulltime dienstverband. De bezoldiging van de secretaris is als volgt opgebouwd:

- beloningen € 103.298
- premies voor pensioenregelingen en regelingen voor vervroegde uittreding € 17.755.
- belaste (variabele) onkostenvergoedingen € 51 (parkeervergoeding)

Het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum bedraagt in 2019 € 194.000 op jaarbasis.

Ter vergelijking:

In 2018 bedroeg de totale bezoldiging voor L.H. Derksen voor de fulltime functie van secretaris over de periode van 1.1.2018 t/m 31.12.2018 € 125.075, als volgt opgebouwd:

- beloningen (inclusief bijtelling privé gebruik auto) € 108.255
- premies voor pensioenregelingen en regelingen voor vervroegde uittreding € 16.570.
- belaste (variabele) onkostenvergoedingen € 250 (parkeervergoeding)

Het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum bedroeg in 2018 € 187.000 op jaarbasis.

Naam bestuurder	Functie	Periode	Bezoldiging
J. de Boer	AB-lid	1.1.2019 t/m 31.12.2019	onbezoldigd
G. van Grootheest	AB-lid	1.1.2019 t/m 31.12.2019	onbezoldigd
H. van Kooten	AB-lid	1.1.2019 t/m 31.12.2019	onbezoldigd
J.M. Kottelenberg	AB-lid	1.1.2019 tot 31.12.2019	onbezoldigd
H. Keereweer	AB-lid en DB-lid	1.1.2019 t/m 31.12.2019	onbezoldigd
H. Beenakker	AB-lid en DB-lid	1.1.2019 t/m 31.12.2019	onbezoldigd
C.J. Kreuk-Wildeman	AB-lid	1.7.2019 t/m 31.12.2019	onbezoldigd
V. van Neerbos	AB-lid	1.1.2019 t/m 31.12.2019	onbezoldigd
C.A.H. Zondag	AB-lid en DB-lid	1.1.2019 t/m 31.12.2019	onbezoldigd

Toelichting op de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage

De volgende begrotingswijzigingen hebben gezorgd voor aanpassing van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de primitieve begroting.

Nr.	Omschrijving	Bedrag x € 1.000	I/S*	Dekking	Datum besluit
Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2019		1.956			
	Geen mutaties 1e halfjaar 2019				
Actueel saldo gemeentelijke bijdrage begroting 2019		1.956			
	Bestuursrapportage 2019:				
1	Programma 1 - Regionale samenwerking: Actualisatie van de uitvoeringskosten, inclusief ophoging van de salarislasten	+ 13	S	Gemeentelijke bijdrage	Okt-2019
2	Programma 1 - Regionale samenwerking: Bijstelling van kosten- en projectbudgetten, inclusief aframing van de kapitaallasten als gevolg van de verlaging van de omslagrente	- 53	I/S	Gemeentelijke bijdrage	Okt-2019
3	Programma 3 - Algemene baten en lasten: Resultaat uit treasury	+ 40	S	Gemeentelijke bijdrage	Okt-2019
4	Programma 3 - Algemene baten en lasten: Heffing van vennootschapsbelasting	0	I/S	Gemeentelijke bijdrage	Okt-2019
5	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Uitgaven van in het begrotingsjaar 2019 uitgevoerde projecten bij het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC - voortijdige schoolverlaters) en hiermee rechtstreeks samenhangende van derden ontvangen bijdragen.	*	I	Van derden ontvangen bijdragen	Okt-2019
6	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Inkomsten en uitgaven voor het organiseren van leerlingenvervoer voor de gemeente Tiel	*	S	DVO-bijdrage	Okt-2019
7	Uitgaven en (subsidie-)inkomsten van in het begrotingsjaar 2019 uitgevoerde projecten, waarvan de baten en lasten niet (of niet volledig) in de programmabegroting 2019 zijn opgenomen (zie bijlage 1)	*	I	Project gerelateerde (subsidie-) inkomsten	Okt-2019
Gemeentelijke bijdrage bestuursrapportage 2019		1.956			

I=Incidenteel; S=Structureel

* Deze begrotingswijzigingen hebben geen effect op de gemeentelijke bijdrage.

Verschillenanalyse per programma

Voor elk programma is een verschillenanalyse gemaakt. In aanvulling op hetgeen in de programmaverantwoording al is genoemd, geeft deze verschillenanalyse een helder overzicht van de belangrijkste financiële afwijkingen per programma.

Op de volgende pagina's zijn per programma in detail de afwijkingen tussen begroot en werkelijk toegelicht, met een uitsplitsing van de afwijkingen bij de lasten, baten en gemeentelijke bijdrage.

1. Regionale samenwerking				<i>Bedragen x € 1.000</i>
	B 2019 t/m AB dec	Rekening 2019		Verschil
Lasten	2.322	2.138	→	184-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Het budget voor RIF-projecten van € 3 per inwoner is bijna volledig besteed in 2019. De subsidiebetalingen lopen nog door naar 2020 (afwikkeling aanvraagronde najaar 2019). Ook de lasten van uitvoering en beheer van RIF-subsidies zijn iets lager dan begroot (€ 2.000 lager).			9-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	De projectuitgaven op verschillende beleidsterreinen, zoals Mobiliteit en Wonen e.d. zijn in totaal lager dan begroot, en lopen door naar 2020. Ook de realisatie van de projectinkomsten is daardoor lager dan begroot.			168-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Hogere uitgaven bij de werkbudgetten van de Speerpunt-beraden, ondermeer als gevolg van de uitgaven voor Herijking Regionaal Programma Bedrijventerreinen (RBP).			2
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Lasten werkgelegenheidsenquête provincie (niet begroot). Deze lasten zijn doorbelast aan en betaald door de regio-gemeenten, net zoals in voorgaande jaren.			13
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Hogere kosten voor de Regiodeal, ondermeer voor inhuur van externe ondersteuning en advisering bij de landelijke subsidie-aanvraag.			9
Algemene bestuursondersteuning	Hogere uitgaven voor Lobby & Branding. De budgetoverschrijding wordt volledig gedekt door de extra bijdrage van € 15.000 voor de Kersenparty die wij hebben ontvangen van de Bommelerwaardse gemeenten.			12
Alle producten	Lagere uitvoeringslasten, waaronder salarislasten, hoofdzakelijk veroorzaakt door vacatures die pas later dan gepland konden worden ingevuld.			43-
Baten	1.241	1.871	→	630
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Het budget voor RIF-projecten van € 3 per inwoner is bijna volledig besteed in 2019. De subsidiebetalingen lopen door naar 2020 (afwikkeling aanvraagronde najaar 2019) en het restantbudget blijft beschikbaar voor nieuwe projectsubsidies.			7-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	De projectuitgaven op verschillende beleidsterreinen, zijn lager dan begroot en lopen door naar 2020. Zie de toelichting bij de lasten.			168-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Ontvangen terugbetaling voorgefinancierde uitgaven voor Breedband over de periode tot 1-1-2019.			765
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Kosten werkgelegenheidsenquête provincie zijn gefactureerd aan de gemeenten (niet begroot).			13
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Ontvangen provinciale bijdrage voor Herijking Regionaal Programma Bedrijventerreinen (RPB).			10
Algemene bestuursondersteuning	Ontvangen bijdrage van de Bommelerwaardse gemeenten voor de (organisatie)kosten van de Kersenparty.			15
Alle producten	Doorbelasting van kosten aan derden.			2
Gemeentelijke bijdrage	1.951	1.951	→	0

2. Contractgestuurde Dienstverlening				<i>Bedragen x € 1.000</i>
	B 2019 t/m AB dec	Rekening 2019		Vershil
Lasten	7.933	8.338	→	405
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	Lagere uitgaven voor RMC-projecten die met VSV-gelden worden gefinancierd (€ 53.000) en hogere uitvoeringskosten (salarissen/tijdelijke inhuur € 7.000).			46-
Leerplicht	Hogere uitvoeringskosten voornamelijk door tijdelijke inhuur van personeel (vervanging bij ziekte).			14
Sociale recherche	Lagere uitvoeringskosten.			1-
Inkoopondersteuning	Extra kosten van ingehuurd personeel in verband met de noodzakelijke vervanging bij ziekte en de toegenomen werkvoorraad. De hogere kosten konden niet volledig worden gedekt door extra inkomsten.			266
Basismobiliteit (Versis)	Hogere uitvoeringskosten (kosten vervoerders en lasten regiecentrale + extra lasten van aanbestedingen), deels ook veroorzaakt door de toename van het aantal ritten. De hogere kosten zijn volledig gedekt door opbrengsten die rechtstreeks met de lasten samenhangen.			192
Basismobiliteit (Versis)	Kosten van in 2019 uitgevoerde projecten Basismobiliteit. De kosten zijn volledig gedekt door subsidie-inkomsten van de provincie en projectbijdragen van gemeenten.			78
Wmo/Jeugd	Lagere uitgaven voor Wmo/Jeugd, hoofdzakelijk als gevolg van de geleidelijke en gefaseerde start van projecten op het gebied van Jeugdhulp / Aanpak voor kwetsbare jongeren (de zogenaamde Regionale deals Jeugd), die uit landelijk beschikbaar gestelde middelen van het Transformatiefonds worden gefinancierd.			98-
Baten	8.662	8.799	→	137
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	Lagere realisatie van inkomsten uit VSV-subsidie voor RMC-projecten als gevolg onderbesteding bij de projectuitgaven. Het niet bestede deel is gereserveerd voor toekomstige uitgaven.			62-
Sociale recherche	Lagere inkomsten dan begroot voor Wmo-onderzoeken. Een beperkt aantal onderzoeken op het gebied van de Wmo is al wel in voorbereiding en wordt in 2020 opgepakt/uitgevoerd.			25-
Inkoopondersteuning	Hogere inkomsten in verband met extra dienstverlening en facturering van meer uren aan gemeenten en derden. De uurtarieven waren in 2019 niet kostendekkend als gevolg van de hoge markttarieven voor inhuur van gekwalificeerde inkoopadviseurs. De extra opbrengsten waren niet toereikend voor de financiële dekking van de extra inhuurkosten.			32
Basismobiliteit (Versis)	Hogere opbrengsten maandelijkse facturering van de vervoerskosten van het Wmo-vervoer, leerlingenvervoer (gemeente Tiel) en OV-Vangnet (provincie Gelderland).			191
Basismobiliteit (Versis)	Subsidie-inkomsten van in 2019 uitgevoerde projecten Basismobiliteit, waaronder pilot Versisflex, dat in 2019 is afgerekend met de provincie.			78
Wmo/Jeugd	Lagere opbrengsten, met name als gevolg van de lagere realisatie van baten uit het Transformatiefonds; zie toelichting bij lasten Wmo/Jeugd. De ontvangen middelen blijven beschikbaar voor toekomstige (project)uitgaven.			77-
Gemeentelijke bijdrage	0	0	→	0

3. Algemene baten en lasten				<i>Bedragen x € 1.000</i>
	B 2019 t/m AB dec	Rekening 2019		Vershil
Lasten	2.066	1.967	→	99-
Overhead	Per saldo € 89.000 lagere overheadkosten, vooral als gevolg van lagere ICT-kosten. Dit wordt deels veroorzaakt door een gunstige aanbesteding van de nieuwe ICT-infrastructuur en vervanging van de kantoorautomatisering. Daarnaast schuift een deel van de begrote ICT-lasten door naar volgende jaren, omdat we gefaseerd werken aan SAAS-oplossingen voor verschillende applicaties.			89-
Onvoorziene uitgaven	Het budget voor onvoorziene uitgaven hoefde in 2019 niet ingezet te worden.			10-
Treasury	Geen afwijkingen.			0
Baten	219	246	→	27
Overhead	We hebben in 2019 meer inkomsten ontvangen dan begroot voor de financiële dekking van overheadlasten. Het betreft voornamelijk extra inkomsten voor huisvesting.			27
Treasury	Geen afwijkingen.			0
Gemeentelijke bijdrage	5	5	→	0

De balans per 31 december 2019

Activa (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2019
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	2.509	3.195
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan - deelnemingen	267	267
Totaal vaste activa	2.776	3.462
Vlottende activa		
Uitzettingen korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	2.304	4.403
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.524	2.788
Overige vorderingen	51	53
Liquide middelen	250	250
Totaal vlottende activa	6.129	7.494
Totaal activa	8.905	10.956
Passiva (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2019
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	567	1.062
Bestemmingsreserves	2.016	1.963
Nog te bestemmen resultaat	190	61
Voorzieningen	123	77
Vaste schulden langer dan één jaar		
Onderhandse leningen van - binnenlandse banken en overige fin. instellingen	2.563	2.288
Totaal vaste passiva	5.460	5.451
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden korter dan één jaar		
Overige schulden	950	1.071
Overlopende passiva		
Nog te besteden gelden van derden	2.212	4.253
Overige overlopende passiva	284	181
Totaal vlottende passiva	3.446	5.505
Totaal passiva	8.905	10.956

Algemene toelichting op de balans

Activabeleid

Het beleid ten aanzien van investeringen en afschrijvingen is vastgelegd in de nota activabeleid. De nota is primair bedoeld als instrument voor de kaderstellende rol van het Algemeen Bestuur en sluit aan bij het bepaalde in de gemeentewet (artikel 212) en het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). In de nota activabeleid zijn algemene regels vastgelegd o.a. met betrekking tot het afschrijven in het jaar van aanschaf, de systematiek van lineair afschrijven en een indicatieve afschrijvingstabel.

Waarderingsgrondslagen

Onder investeringen worden verstaan uitgaven ter verwerving van een goed of ter bereiking van een doel waaraan een nuttigheid kan worden toegekend die langer duurt dan een jaar.

Investerings worden verantwoord op de balans onder de post vaste activa.

Onder de vaste activa worden conform het BBV de volgende vaste activa onderscheiden:

- materiële vaste activa;
- financiële vaste activa.

Activa wordt gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Materiële vaste activa

Met als uitgangspunt het BBV worden twee soorten materiële vaste activa onderscheiden (artikel 35), te weten:

- investeringen met een economisch nut (vergelijkbaar met het bedrijfsleven, waarbij het meerjarig economisch nut meeweegt in de activeringsgronden);
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijke nut.

Investerings met een economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. Dit betekent onder andere dat alle gebouwen een economisch nut hebben.

In het BBV is opgenomen dat activa met een meerjarig economisch nut geactiveerd moeten worden. Daarnaast mag er op deze investeringen niet resultaatafhankelijk (extra) worden afgeschreven. Met andere woorden, activa met een meerjarig economisch nut moeten eenduidig worden geactiveerd en vervolgens dient er op consistente wijze te worden afgeschreven.

In de jaarrekening van Regio Rivierenland worden alleen investeringen geactiveerd met een economisch nut.

Afschrijvingstermijnen

Afschrijvingen vinden lineair plaats op basis van de volgende afschrijvingstermijnen:

Gronden	geen afschrijvingen
Bedrijfsgebouwen	tussen de 10 en 30 jaar
Machines, apparaten, installaties	tussen de 4 en 15 jaar
Overige materiële vaste activa	tussen de 5 en 10 jaar

De gronden en terreinen hebben betrekking op:

- de grond van de kantoorgebouw Burgemeester Van Lidth de Jeudelaan in Tiel;
- de gronden van milieustraten en het Avri-terrein in Geldermalsen die in erfpacht zijn uitgegeven aan Avri.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs.

Vlottende activa

Onder vlottende activa zijn opgenomen:

- Vorderingen
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.
- Overlopende activa
- Liquide middelen

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. In de gevallen waarin de invordering niet mogelijk blijkt te zijn, wordt tot afboeking wegens oninbaarheid overgegaan. De voorziening dubieuze debiteuren is ter dekking van het risico dat openstaande vorderingen op de balansdatum oninbaar blijken te zijn.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

De voorzieningen, de vaste schulden, de vlottende schulden en de overlopende passiva zijn eveneens opgenomen tegen nominale waarde.

Toelichting op de balansposten - vaste activa

Investeringen met een economisch nut

Materiele vaste activa <i>Bedragen x € 1.000</i>	Gronden en terreinen	Bedrijfsgebouwen	Machines, apparaten en installaties	Overige mat. vaste activa	Totaal
Boekwaarde ult. 2018	2.029	436	31	13	2.509
+ Investeringen	-	303	401	105	809
- Desinvesteringen	-	0	0	0	0
- Afschrijvingen	-	57-	52-	14-	123-
Boekwaarde ult. 2019	2.029	683	379	104	3.195
Cumulatieve afschrijving	-	765	22	45	832
Aanschafwaarde	2.029	1.448	401	149	4.027

In het kader van de afsplitsing van Avri in 2016 heeft het bestuur van Regio Rivierenland besloten de gronden van de milieustraten en het Avri-terrein in Geldermalsen niet in eigendom over te dragen aan Avri, maar een zakelijk recht van erfpacht te vestigen. De in erfpacht uitgegeven gronden hebben een boekwaarde van € 2.028.519.

De investeringen die in 2019 zijn gedaan hebben grotendeels betrekking op de verbouwingen en duurzaamheidsinvesteringen in ons pand Burg. Van Lidth de Jeudelaan.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Deelnemingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12 2018	31-12 2019
ARN B.V.	267	267
Totaal	267	267

ARN B.V.

De Regio participeert in de afvalverbrandingsinstallatie van ARN B.V, te Weurt. De Regio heeft op 31 december 2019 in totaal 588 aandelen van nominaal € 454 waarvan 100% is gestort. Het totaal van de deelneming bedraagt € 266.952.

Toelichting op de balansposten - vlottende activa

Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12 2018	31-12 2019
Vordering op Provincie (subsidies)	171	212
Vordering op gemeenten	2.034	3.037
Overige vorderingen	99	1.154
Totaal	2.304	4.403

Toelichting bij de vorderingen op openbare lichamen

De vordering op de Provincie inzake subsidies heeft betrekking op nog te ontvangen subsidiebedragen van lopende (subsidie-)projecten. In het algemeen verstrekt de Provincie een subsidievoorschot van 80% en bij de afwikkeling en subsidievaststelling na afloop van het begrotingsjaar wordt de slottermijn uitbetaald. De in de balans op 31 december 2019 opgenomen vordering heeft betrekking op toegezegde provinciale subsidies voor Basismobiliteit/Versis (Wmo-vervoer + projecten), de provinciale bijdrage voor het Woningbehoefteonderzoek (WBO) en de slottermijn van de subsidie voor Versterken Logistieke Ecosysteem Rivierenland.

In de vordering op gemeenten is ondermeer het bedrag van de zogenaamde 'doorschuif-BTW' over 2019 van € 767.000 opgenomen. Gemeenten kunnen dit bedrag declareren bij het BTW-compensatiefonds. De stijging van de vordering op gemeenten ten opzichte van 2018 wordt naast de hogere post doorschuif-BTW ook veroorzaakt door te ontvangen bijdragen van het Rijk over 2019, die op 31 december 2019 nog niet zijn doorbetaald door de gemeente Tiel (uitkering VSV € 297.000 en uitkering Transformatiefonds € 538.000).

Het bedrag van de overige vorderingen op openbare lichamen bestaat uit het saldo van vorderingen en schulden op Avri, Omgevingsdienst Rivierenland (ODR), Regionaal Archief Rivierenland (RAR), Werkzaak Rivierenland, regionale bedrijfsvoeringsorganisaties, regio Foodvalley en de provincie Gelderland (in totaal een bedrag van € 87.000). Daarnaast is in het saldo ook de voorfinanciering voor Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) opgenomen (een bedrag van in totaal € 1.067.000, waarvan € 765.000 is voorgefinancierd ten laste van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening en € 302.000 via de balans in rekening courant met UBR). Het bedrag van € 1.067.000 hebben wij in februari 2020 ontvangen van UBR.

Uitzettingen in 's Rijks Schatkist

Ultimo 2019 hadden we een bedrag van € 2.788.000 uitstaan bij de schatkist. In het begrotingsjaar 2019 hebben we maximaal € 250.000 buiten de schatkist gehouden. Dat is binnen de wettelijke kaders van het toegestane drempelbedrag (0,75% van de begroting met een ondergrens van € 250.000). Dagelijks wordt van het banksaldo bij de BNG het surplus boven € 250.000 afgeroomd en afgestort naar 's Rijks schatkist.

Overige vorderingen

Overige vorderingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12 2018	31-12 2019
Vorderingen op derden	51	53
Voorziening dubieuze debiteuren	0	0
Totaal	51	53

Vorderingen op derden (€ 53.000)

De vorderingen op derden bestaat uit:

Debiteuren: € 15.000

Vennootschapsbelasting (betaald op voorlopige aanslag): € 1.000

Vooruitbetaalde bedragen en overige vorderingen: € 37.000

Een voorziening voor mogelijke oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

Liquide middelen

Liquide middelen Bedragen x € 1.000	31-12 2018	31-12 2019
Bank	250	250
Totaal	250	250

Toelichting op de balansposten - vaste passiva

Algemene reserves en bestemmingsreserves

Overzicht reserves Bedragen x € 1.000	Stand 31-12-2018	Toevoegingen 2019	Onttrekkingen 2019	Stand 31-12-2019
Algemene reserves				
Risicoreserve Contractgest. dienstverlening	93	766	272	588
Algemene reserve	474			474
Subtotaal algemene reserves	567	766	272	1.062
Bestemmingsreserves				
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	391		78	313
Speerpuntberaden	45			45
Communicatie	9			9
Herhuisvesting	1.002	73	47	1.028
Desintegratiekosten ontvlechtingen	544		1	543
Revolverend fonds Contractgest. dienstverl.	25			25
Subtotaal bestemmingsreserves	2.016	73	126	1.963
Totaal	2.583	839	398	3.025

In 2019 is een bedrag van € 72.500 gestort in de reserve herhuisvesting overeenkomstig het besluit van het Algemeen Bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 en de resultaatbestemming.

Risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening

Doel:	De reserve is bedoeld om risico's in de bedrijfsvoering op te vangen welke kunnen ontstaan als gevolg van het leveren van maatwerk in de vorm van dienstverleningsovereenkomsten.
Aard:	Algemene reserve
Maximum/plafond:	30% van de uitgaven (door het Algemeen Bestuur in april 2011 vastgestelde maximum)
Laatste jaar aanwending:	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen:	In 2019 is de ontvangen terugbetaling voorfinanciering Breedband in de reserve gestort (€ 765.000). Daarnaast zijn tekorten op de uitvoeringstaken bij CgD ten laste van de reserve gedekt (per saldo 271.000, bestaande uit een storting van € 1.000 en onttrekkingen voor € 272.000).

De risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening heeft op 31 december 2019 een saldo van € 588.000, gelijk aan 7% van de uitgaven van programma 2 Contractgestuurde dienstverlening en blijft daarmee ver onder het vastgestelde maximum van 30%.

Algemene reserve Regiokantoor

Doel:	De reserve is bedoeld als buffervermogen voor het opvangen van financiële risico's en tekorten. De reserve wordt ingezet bij tekorten of als door het afbouwen of verdwijnen van taken overheadkosten niet meer binnen de begroting gedekt kunnen worden en frictiekosten ontstaan.
Aard:	Algemene reserve
Optimum:	Niet nader bepaald
Laatste jaar aanwending:	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen:	De omvang van de algemene reserve is voldoende voor het afdekken van de geïdentificeerde risico's. De reserve heeft een saldo van € 474.000.

Reserve Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)

Doel:	De reserve wordt gevoed uit jaarlijkse rijksbijdragen in de algemene taakstelling en door incidentele rijksbijdragen voor specifieke activiteiten om het aantal voortijdige schoolverlaters te verminderen. Voor zover er overschotten zijn worden deze aan de reserve toegevoegd, terwijl de tekorten eruit worden gedekt. Het overschot is bedoeld om eventuele risico's bij het beëindigen van de taak op te vangen. In de RMC-taak worden geen gemeentelijke bijdragen ontvangen.
Aard:	Bestemmingsreserve
Optimum:	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending:	afhankelijk van de duur van de RMC-taak
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen:	Per saldo is in 2019 een bedrag van € 78.000 onttrokken uit de reserve voor de bekostiging van RMC-projecten. De reserve wordt de komende jaren verder afgebouwd en ingezet voor de financiering van RMC-projecten.

De in 2019 via de Gemeente Tiel ontvangen rijksbijdrage voor het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt bedraagt € 701.101. Daarnaast hebben we € 234.625 subsidiebatens gerealiseerd uit hoofde van de Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten (VSV). In het boekjaar 2019 is een bedrag van € 1.014.035 besteed overeenkomstig de wettelijke bestedingsdoelen, waarvan € 243.515 voor maatregelen in het kader van de VSV-uitkering. Het tekort in 2019 van € 78.309 is gedekt uit de reserve Regionaal Meld – en Coördinatiepunt. De reserve RMC heeft op 31 december 2019 een saldo van € 312.561.

Reserve speerpuntberaden

Doel:	De reserve kan worden ingezet voor de financiering van uitgaven die gerelateerd zijn aan de speerpuntberaden en de uitvoering van het Ambitiedocument, alsmede uitgaven voor activiteiten op het gebied van Lobby & Branding.
Aard:	Bestemmingsreserve
Optimum:	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending:	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen:	De reserve heeft op 31 december 2019 een saldo van € 45.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2019.

Reserve communicatie

Doel:	De reserve wordt ingezet voor de financiering van maatregelen gericht op verbetering van de communicatie.
Aard:	Bestemmingsreserve
Optimum:	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending:	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen:	De reserve heeft op 31 december 2019 een saldo van € 9.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2019.

Reserve Herhuisvesting

Doel:	Het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland heeft op 11 juli 2018 ingestemd met het plan voor de herhuisvesting, waarbij Regio Rivierenland (RR) en Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) ruilen van pand. RR verkoopt het pand JS de Jongplein aan ODR en de gerealiseerde boekwinst wordt de komende jaren ingezet voor de bekostiging van de investeringsuitgaven. Daartoe is de gerealiseerde boekwinst van € 971.000 afgestort naar de reserve.
Aard:	Bestemmingsreserve
Optimum:	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending:	2039 (bij een afschrijvingsduur van 20 jaar)
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen:	De reserve wordt de komende jaren ingezet en valt vrij gelijk aan de afschrijvingstermijnen van de verbouwingsinvesteringen die vanaf 2019 worden gerealiseerd in het pand Burg. van Lidth de Jeudelaan. In 2019 is een bedrag van € 47.000 ingezet. De reserve heeft op 31 december 2019 een saldo van € 1.028.000.

Reserve desintegratiekosten ontvlchtingen

Doel:	De reserve wordt ingezet voor de financiering van de desintegratiekosten (kosten van achterblijvende overhead), die een direct gevolg zijn van ontvlchtingen van bedrijfsonderdelen. De reserve is gevoed uit ontvangen bijdragen in het kader de ontvlchting van GGD Gelderland-Zuid in de periode van 1.7.2013 t/m 31.12.2015.
Aard:	Bestemmingsreserve
Optimum:	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending:	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen:	GGD Gelderland-Zuid heeft in de jaren 2013, 2014 en 2015 een vergoeding voor desintegratiekosten betaald van in totaal € 638.500. Deze bedragen zijn volledig in de reserve gestort. Van de reserve is in voorgaande jaren € 95.000 ingezet. De reserve wordt vanaf 2019 aangewend voor de bekostiging van de vernieuwing van de ICT-Infrastructuur en vervanging van kantoora automatisering. De nieuwe ICT-omgeving is medio 2019 geoperationaliseerd en in gebruik genomen. In 2019 is een bedrag van € 1.000 onttrokken aan de reserve. De inzet van de reserve is beperkt geweest, omdat we maar over een half jaar afschrijvingslasten hebben gehad. Bovendien wordt het realiseren van cloud-oplossingen voor alle applicaties gefaseerd uitgevoerd en schuift een deel van de lasten daarom door naar 2020. De reserve heeft op 31 december 2019 een saldo van € 543.000.

Revolverend fonds Contractgestuurde dienstverlening

Doel:	De reserve is in 2014 ingesteld voor de financiering van kosten die noodzakelijk zijn om nieuwe activiteiten voor de gemeenten te ontwikkelen of de uitvoering van bestaande taken te verbeteren.
Aard:	Bestemmingsreserve
Optimum:	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending:	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen:	De reserve heeft op 31 december 2019 een saldo van € 25.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2019.

Voorzieningen

Overzicht voorzieningen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Stand 31-12-2018	Toevoeg. 2019	Onttrekk. 2019	Stand 31-12-2019
Voorziening onderhoud gebouwen Tiel	123	16	62	77
Totaal voorzieningen	123	16	62	77

Voorziening onderhoud gebouwen

Doel:	Voor het bedrijfsgebouw Burg. van Lidth de Jeudelaan in Tiel is een voorziening gevormd voor de periodieke uitgaven van groot onderhoud en renovaties. Jaarlijks wordt vanuit de exploitatie een bedrag aan de voorziening toegevoegd.
Aard:	Egalisatievoorziening
Optimum:	Op basis van geactualiseerd (meerjarig) onderhoudsplan
Laatste jaar aanwending:	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen:	Het onderhoudsplan is geïntegreerd met het verbouwingsplan van de herhuisvesting en in 2019 is een bedrag van € 61.500 ten laste van de onderhoudsvoorziening gekomen. De jaarlijkse storting van € 16.000 wordt voldoende geacht.

Vaste schulden langer dan één jaar

De 1e BNG-lening wordt gebruikt voor de financiering van de gronden die in erfpacht aan Avri zijn uitgegeven en een boekwaarde hebben van € 2.028.519. In december 2018 hebben we een nieuwe lening aangetrokken van € 500.000 voor de financiering van onze bedrijfsactiviteiten en investeringen, ook omdat op de oude BNG-lening jaarlijks € 250.000 wordt afgelost.

Het totaal van de rentelasten van de BNG-leningen bedraagt in 2019: € 90.256.

Leningenportefeuille <i>Bedragen x € 1.000</i>						
Naam	Oorspr. hoofdsom	Rente	Looptijd	Afgelost in	Stand 31-12-2018	Stand 31-12-2019
Lening BNG	5.000	4,335%	20 jaar	2027	2.063	1.813
Lening BNG	500	1,460%	20 jaar	2038	500	475
Totaal vaste schulden:					2.563	2.288

Toelichting op de balansposten - vlottende passiva

Overige schulden

Overzicht overige schulden <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2018	31-12-2019
Overige schulden	950	1.071
Totaal overige schulden	950	1.071

De balanspost "overige schulden" bestaat uit het saldo van crediteuren (€ 764.000), te betalen loonheffing (€ 242.000), pensioenpremies (€ 54.000) en te betalen omzetbelasting (aangifte BTW 4e kwartaal 2019: € 11.000).

Overlopende passiva

De 'Nog te besteden gelden van derden' zijn als volgt gespecificeerd:

Overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel <i>Bedragen x € 1.000</i>	Stand 31-12-2018	Inkomsten 2019	Bestedingen 2019	Stand 31-12-2019
RMC - Regionale aanpak VSV	66	297	235	129
Uitvoering Versis/Basismobiliteit 2019	527	132	658	0
Uitvoering Versis/Basismobiliteit 2020	0	542		542
Projectsubsidies Basismobiliteit	224	115	80	29
Projecten Regionaal Investeringsfonds (RIF)	779	724	716	787
Platform Zelfredzaam	80	43	44	79
Wmo/Jeugd Beschermingstafel	4	92	86	10
Transformatiefonds	0	538	112	425
Transities Wmo/Jeugd	5		3	2
Regionale Energie Strategie (RES)	0	839	28	811
WoningBehoefteOnderzoek (WBO)	0	60	25	35
Onderzoek Woonwagendstandplaatsen	0	23	13	10
Woonagenda	4	37	19	22
Leefbaarheid	5		2	3
Versterken logistieke ecosysteem Rivierenland	114	45	122	37
Mobiliteitsfonds	0	241	96	145
Mobiliteitsagenda	12		3	9
Perspectief op Werk (PoW)	0	1.000	69	931
RW- POA Rivierenland	393	380	526	247
Totaal overlopende passiva	2.212	4.878	2.837	4.253

Overige overlopende passiva

Hieronder zijn de nog te betalen kosten opgenomen, zoals te betalen rente van de BNG-geldlening, te betalen huisvestings- en kantoorkosten, te betalen kosten van ingehuurd personeel en adviseurs, te betalen accountantskosten en overige nog te betalen bedragen.

Ook de declaratie Regionale aanpak VSV over 2019 van € 120.00 van de contactschool (ROC Rivior) voor deelproject 'Leerwerkbedrijf' is hier als verplichting opgenomen.

Toelichting op de balansposten - overig

Borgstellingen en garantstellingen

Regio Rivierenland heeft geen borgstellingen en/of garantstellingen.

Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen

Onderstaande tabel geeft een beeld van de meerjarige financiële verplichtingen waar Regio Rivierenland aan verbonden is. De bedragen in de kolom omvang betreffen jaarlasten. De verlofdagenverplichting betreft de stand op 31 december.

	Omvang (x € 1.000)	Einde contract
Schoonmaak	28	Variabel
Beveiliging	9	Variabel
Leaseverplichtingen auto's	68	Variabel
Salarisadministratie	19	31-12-2021
Verlofdagenverplichtingen 31-12-2019	153	n.v.t.

Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

Stand van zaken investeringskredieten

Investerings

Overige investeringen Regiokantoor <i>Bedragen x € 1.000</i>	Jaar van investering	Krediet	Stand 1/1/2019	Uitgaven 2019	Stand 31/12/2019	Status
Herhuisvesting	2019	798		768	30	*)
ICT-infrastructuur + kantoorautomatisering	2019	200		41	159	*)
Totaal investeringsuitgaven		998	0	809	189	

*) De investeringskredieten van de herhuisvesting en vernieuwing ICT-Infrastructuur/vervanging kantoorautomatisering lopen door naar 2020.

Toelichting

Geen bijzonderheden.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage

Overzicht gemeentelijke bijdrage Jaarrekening 2019

	Primitieve begroting 2019	Mutaties Berap 2019	Mutaties jaarrekening 2019	Jaarrekening 2019	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe *	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal regio gemeenten
Aantal inwoners per 1 januari 2018:													
Regio Rivierenland	241.254	241.254	241.254	241.254	26.359	28.195	24.327	23.614	41.469	50.361	18.907	28.022	241.254
Programma 1: Regionale samenwerking	1.990.519	-39.597	-50.905	1.900.017	207.593	222.052	191.589	185.974	326.593	396.622	148.904	220.690	1.900.017
Algemene bestuursondersteuning	649.637	4.607-	-13.210	631.820	69.032	73.840	63.710	61.843	108.603	131.890	49.516	73.387	631.820
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	1.340.882	34.990-	-37.695	1.268.197	138.561	148.212	127.879	124.131	217.990	264.732	99.388	147.303	1.268.197
Programma 3: Algemene baten en lasten	-34.000	39.500	-9.990	-4.490	-491	-525	-453	-439	-772	-937	-352	-522	-4.490
Treasury	-44.000	39.500	66	-4.434	-484	-518	-447	-434	-762	-926	-347	-515	-4.434
Onvoorzien uitgaven	10.000	-	-10.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	-	-56	-56	-6	-7	-6	-5	-10	-12	-4	-7	-56
Vennootschapsbelasting	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal gemeentelijke bijdrage	1.956.519	-97 voordeel	-60.895 voordeel	1.895.527	207.102	221.527	191.137	185.535	325.821	395.685	148.552	220.168	1.895.527
Gefactureerde gemeentelijke bijdrage (conform bestuursrapportage 2019)					213.755	228.644	197.277	191.495	336.288	408.397	153.324	227.241	1.956.422
Gerealiseerd resultaat in de jaarrekening 2019			-60.895 voordeel		-6.653 voordeel	-7.117 voordeel	-6.140 voordeel	-5.960 voordeel	-10.467 voordeel	-12.712 voordeel	-4.772 voordeel	-7.073 voordeel	-60.895 voordeel

* De voormalige gemeenten Geldermalsen, Lingewaai en Neerijnen vormen vanaf 1 januari 2019 samen de nieuwe gemeente West Betuwe.

Bijlage 2: Controleverklaring